

VAJAT ERP

DOK HOLIDEJ

TRAGOM KIDNAPERA

BROJ 94

CEŃA 2 DINARA

KADA POSETITE
GENERALNO ZASTUPNIŠTVO ŠVAJCARSKÉ FIRME

DARWIL

TRST PIAZZA S. ANTONIO NUOVO 4/I-II

MOĆI ĆETE DA IZABERETE JEDAN OD PREKO 600 TIPOVA
ČASOVNIKA „DARWIL“ I „ARETTA“ POZNATIH PO
PRECIZNOSTI I ELEGANCIJI OBLIKA.

TOM PRILIKOM NE PROPUSTITE DA OBRATITE PAŽNJU
NA NAJVEĆI IZBOR ZLATNOG NAKITA U EVROPI, PO
SVETSKIM KONKURENTNIM CENAMA, IZRAĐENOG OD 14,
18 I 22-KARATNOG, SLUŽBENO KONTROLISANOG ZLATA!

PREPORUČUJEMO

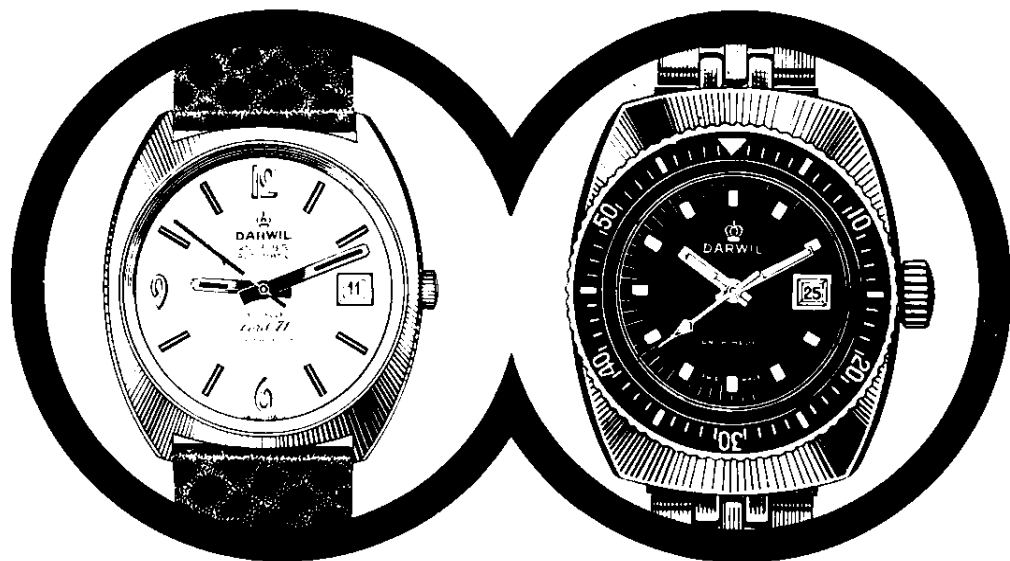
ZA VAS — ČASOVNIK LORD 71

ZA VAŠU SUPRUGU — ČASOVNIK LADY 71

**SA UGRADENIM DARBLOCKOM KOJI ŠTITI OD POTRESA
I UDARA**

CASOVNIKE „DARWIL“ I „ARETTA“ MOŽETE NABAVITI
I U SPECIJALIZOVANIM TRGOVINAMA I ROBNIM
KUĆAMA U JUGOSLAVIJI!

**SERVISI ZA ODRŽAVANJE POSTOJE U SVIM VEĆIM
MESTIMA**

**TRAGOM
KIDNAPERA**

Naslov originala:

William Mark — King Holmes
Hunde

Copyright by Martin Kelter Verlag
1970

TRAGOM KIDNAPERA

Ko ga je samo jednom video, nikada nije mogao da ga zaboravi. Nije bio naročito visok, ali je zato bio plećat i krupan, snažnog, mišićavog tela. Vrat kao da nije imao, jer mu je glava bila direktno nasađena na trup. Bilo je neobično to što mu je koža bila nekako čudno i upadljivo bleđa, iako je sve vreme provodio na čistom vazduhu. Kosa mu je bila kratka i oštra, brada isturena, a usta energična. Ipak, najsnažniji utisak ostavljale su oči, dva brušena crna dijamanta.

Džekson Holmen je imao četrdeset osam godina; snažan kao medved, nepresušan izvor energije. Iz njega je zračila volja i odlučnost.

Pre više od dvadeset godina došao je ovamo u ogromne prerije Vajominga. Potpuno sam je podigao svoj ranč. U tim najtežim godinama čeličio je svoju snagu. Uspeo je u onome što je želeo: stekao je najveći ranč u celoj pokrajini. Na njegovim pašnjacima paslo je sada

preko dvadeset hiljada goveda. Za njega je jahalo trideset i četiri kauboja. Od Ronks Springa i Laramija, Morkrofta i jezera Jelouston nije bilo nikog ko bi se s njim mogao porediti.

Svojim beskrajnim imanjem gospodario je kao kralj, pa su ga zbog toga nazivali King Holmen, što on uopšte nije znao.

U četrdeset trećoj godini, sasvim slučajno, sreo je ženu svog života. Beti Anđelo bila je ćerka Italijana, vlasnika saluna u Čejeni. Svojom izuzetnom lepotom i blagošću načinila je na Holmena tako snažan utisak, da je zaprosio, iako je bila gotovo dve decenije mlađa od njega.

Pokazalo se, međutim, da je načinio veoma dobar izbor. Brak sa ćerkom italijanskog krčmara bio je veoma srećan. Dve godine kasnije na svet je došao mali Feri, radost i ponos bogatog rančera.

Dečaku je bilo samo četiri godine kada je King Holmen doživeo užas-

nu porodičnu nesreću. Mlada Beti Holmen gonila je preko pašnjaka svog rasnog konja u žestokom galopu, pala i na mestu ostala mrtva. Od toga dana Holmen je postao veoma tih, mrzovoljan čovek.

Godinu dana kasnije gotovo u isti dan pogodila ga je druga nesreća. Jedne večeri napolju, ispred kapije ranča, Feri se igrao na potoku. Neustrašivi deran je ugledao kako se na površini vode ogleda ogromna senka i počeo da viče „vau-vau”, misleći da mu se približava Miki, stari očev pas. Međutim, odraz na površini vode bivao sve veći i iza deteta je stajala džinovska životinja.

Feri se naglo okrete. Velika zver posmatrala ga je svojim pakosnim malim smeđim očima.

Grizli medved!

Dečak se toliko uplašio da nije mogao da pusti glasa. U dnu dvorišta stajao je Džekson Holmen i kao oduzet posmatrao užasnu scenu. Norman Bing, nadzornik, slučajno je pogledao prema kapiji i to baš u trenutku kada je zver nasrnula na dete. Munjevito je izvukao svoj teški kolt iz opasača i počeo da puca. Međutim, šta je mogao da učini kolt, kojim je mogao da pogodi cilj na najviše deset jardi. Opasni grizli se međutim u tom trenutku nalazio na rastojanju od gotovo četrdeset jardi.

Bing, koji se nalazio na vrhu guvna, skoči na krov šupe saplete se, pade i bolno kriknu. Savladao je bol i uspeo da se približi na deset jardi od kapije. Međutim, ozbiljno je povredio nogu, tako da je ostao zgrčen na zemlji.

U to preko njegove glave pozvižda pušćani metak. To je pucao crnac

Sem sa kuhinjskog prozora. Na žalost nije bio nikakav strelac tako da metak samo okrznu gustu dlaku medveda.

Zver je šapama oborila dečaka na zemlju, osetila je krv i počeo opasno da reži. Za to vreme mali Feri je ležao poluonesvešćen od straha i bola uz potok. Leva strana lica bila mu je izgrebana kandžama.

Iz pravca korala trčao je čovek, više skakao nego trčao. Pokreti su mu ličili na kretnje geparda. Bio je to Tekumse, Indijanac. U desnoj ruci mu je svetlucao nož. Međutim i njega je delilo još dvadeset jardi od grizlija.

— Ostani da ležiš mirno, Feri — vikao je.

Međutim, dečak je pokušao da se pridigne. Na to je zver nasrnula po drugi put i jednim udarcem šape smrskala mu lobanju. Nož zviždeći prolete kroz vazduh.

Nagnuta zver se trže, okrete i pogleda svog napadača. Međutim, crvenokožac je bez ustezanja jurio prema njemu, držeći drugi nož u levoj ruci. Šest jardi, pet, četiri, tri...

Medved je sve vreme stajao poluspravljen. Čekao je trenutak da se ustremi na protivnika. Indijanac se nije uplašio. Bacio se svom žestinom na medveda. Prvi ubod je pogodio cilj: srce opasne zveri.

Tekumse istrže nož nazad. Na to smrtno ranjena životinja nasrnu kandžama na Indijanca. Ovaj je uspeo drugi put da ga pogodi u srce.

Grizli klonu.

Pozadi, u dvorištu, oko rančera okupilo se desetak kauboja. Svi su netremice posmatrali užasnu scenu,

koja se odvijala munjevitom brzinom. Medved je ostao da leži.

Tekumse istrže ponovo svoj nož, prilete dečaku i ponese ga prema kapiji. Indijanac je takođe bio ranjen po obrazu i mišici. Hrabrom crvenokošcu počelo je da se muti pred očima tako da se zanosio. Nadzornik mu pritrča hramajući i prihvati dete.

Pogledao je Ferijevo lice, a onda krenuo prema vlasniku ranča.

Za sve to vreme Holmen je stajao kao prikovan za tle ispred bunara i gledao svoje mrtvo dete. Kraj kapije je stajao Indijanac, boreći se svom snagom protiv nesvestice koja je bivala sve jača. Iznenada Holmen istrže iz nadzornikovih ruku svog sina i steže ga čvrsto na grudi. Nikada do tada mu niko nije video suze u očima, a sada su mu nezadrživo slivale niz obraze. Zabacio je glavu i ispustio jedan gotovo neljudski krik očajanja, tako da su se okupljeni ljudi u dvorištu stresli.

Crnac Sem je istrčao u dvorište, držeći još uvek pušku u ruci. Kada je stigao do gazde i video mrtvo dete razrogačio je oči. Puška mu ispade iz mršave ruke, uplašeno se prekrstio i promljao.

— Sveta bogorodice! Ja sam kriv...

— Ti? — brecnu se nadzornik. — Otkud ti, budalo? Šta možeš protiv toga što nisi dobar strelac? U svakom slučaju odmah si se snašao i pucao za razliku od mene, koji sam uspeo jedino da iščašim nogu.

Holmen je stajao među svojim ljudima gluv i slep za sve što se oko njega događa.

Crnkinja, koja je vodila kuhinju, klečala je kraj stepenica trema i glasno plakala.

Stari slepi kauboj Marlou se toliko uplašio i zbunio da je naleteo na prečku za vezivanje konja, pao, ustao i ponovo pojurio, naleteвши na kola. Nikada do tada mu se ništa slično nije dogodilo, jer mu je sluh bio veoma izoštren i uprkos slepilu, odlično se snalazio. Čučao je zgrčen kraj kočije napregnuto osluškivao glasove.

— Ne — kriknuo je iznenada slepi starac, skočio i nasumice poleteo napred, sudarivši se sa plavim kaubojem Harisom, a zatim je gotovo pao na crnca.

— Ne!

Najzad je stigao do svog gazde, opipao detinju ruku, istrkao Holmenu leš malog Ferija iz naručja i jecajući ga stegao na grudi.

— Ne, Feri, dečko moj, ne...

Niko ga nije dirao, jer su svi znali koliko je nesrećni starac voleo dečaka.

Četiri sluškinje su stajale naslonjene na zid kuće, uplašene i blede.

Pedesetogodišnja Meri Anderson samo što nije umrla od strčanog udara. Stezala je svoje snažne grube ruke na grudi i s mukom hvatala vazduh.

Mala mršava Meri Liton držala je sve vreme otvorena usta, nesposobna čak i da zaplače. Suzan Voker, devetnaestogodišnja pomoćnica u kuhinji, glasno je plakala, grčevito stežući kreolku Elmu i šaputala isprekidano:

— On nije mrtav, on nije mrtav...

Svi u dvorištu bili su okamenjeni od užasa.

Prva se pribrala kreolka. Odgurnula je uplakanu Suzan i krenula napred. Dok su joj noge drhtale, približila se grupi kauboja, odgur-

nula ih i prišla slepom starcu. Po-kušala je da mu uzme dete iz naručja.

— Hajde, oče Marlou, daj ga meni!

Stari je prepoznao njen glas i stisak je popustio.

Kada je prihvatila dete, kreolka priđe rančeru, prislanjajući unakaženi deo detinjeg lica na svoje grudi.

— Mister Holman, tamo napred čovek na kapiji — rekla je uplašenim glasom.

Rančer podiže glavu. Baš u trenutku kada je Indijanac padao. Pao je na lice, kao posečeno stablo i ostao da leži ispruženih ruku.

Iako sve što se oko njega zbivalo još uvek nije mogao potpuno da shvati, rančer podsvesno potrča prema kapiji.

Nadzornik i crnac su pošli za njim, a uskoro i ostali momci.

Holmen kleče pored Indijanca i okrete njegovo teško telo. Sem i nadzornik su mu pomagali.

Bogati rančer je uplašeno posmatrao prazne, gotovo ugašene oči Indijanca i neobično bledilo njegovog lica.

Tekumse je posle nekoliko trenutaka otvorio oči. U njima kao da se ogledala radost. Najzad je pokrenuo usne i rekao jedva čujno:

— Rančer... ja putovati... sa Ferijem u večna lovišta...

Lice mu je bilo ozareno.

Bing se gotovo brecnu na ranjenog crvenokošca:

— Hej, čoveče, šta to trabunjáš? Ranjen jesi, ali to su ogrebotine. Proći će, Tekumse!

Crnac Sem tada pokaza na duboku ranu na levoj strani indijan-

čevih grudi, iz koje je tekao širok mlaz krvi.

Tek u tom trenutku rancser je došao k sebi. Grčevito je stegao samrtnikove ruke i rekao očajnim glasom:

— Hvala, brate, hvala ti....

Glava crvenokošca klonu na stranu, a pramenovi crne kose mu pokriše lice. Crveni kauboj Tekumse bio je mrtav. Dao je život za rančerovo dete, a ipak nije imao sreće.

Džekson Holmen je klečao na zemlji, lica zarivenog u šake i čutao.

Svi oko njega bili kao onemeli.

Protaklo je dosta vremena a da niko nije izustio ni slova. Svi su se u sebi divili izuzetnoj hrabrosti crvenog kaubojja. Konačno nikada još niko nije čuo ni video da jedan čovek sam napada velikog grizlija!

Niko od njih neće zaboraviti dan kada se Indijanac Tekumse iz plemenena Pineridž borio sa sivim medvedom i pobedio ga kako bi spasao život deteta, na žalost, ne uspevši u tome.

U predvečerje ovog kobnog dana, van ranča, u podnožju brežuljka, iskopana su dva groba. Mali Feri je položen u zemlju odmah uz grob svoje majke. Kraj njegovih nogu je i Indijanac szahranjen. Crvenokožac nikada u životu nije mogao da sanja da će, uvek preziran, moći da bude tako blizu malog Ferija Holmena, koga je neobično voleo.

Mrak je već uveliko osvojio, a rančer je još uvek stajao kraj majušne humke, zagledan u beli krst, koji je izdeljao nadzornik, a kreolka ispisala specijalnom bojom: naš Feri!

Bol ga je gušio. Osećao se kao da je sve u njegovom životu uništeno.

Za to vreme crnac Sem je stajao

kraj kaubojske kuće i posmatrao svog gazdu. Posmatrala ga je i kreolka. U prvim trenucima je bila veoma pribrana i hrabro se držala. Sada, međutim, jecaj joj je protresao telo, a suze se nezadrživo slivale niz obraze.

Na klupi ispred štale sedeo je nadzornik i tako stezao pesnice da su mu zglobovi bili beli.

U velikoj kuhinji, nagnuta nad vanglu sa krompirima, sedela je stara crnkinja i tako srceparajući plakala da su dve njene pomoćnice ostavile posao i počele da kukaju.

Stari Marlou ležao je zgrčen na zemlji pored šupe i držao u ruci veliki belutak, koji je uzeo malom Feriju iz ruke. Taj belutak je u maji u mališanovoj ruci kada ga je zver napala. Upravo ga je izvadio iz potoka.

Edi Ferguson, nadzornikov zamenik, naslonio je laktove na gornju prečku korala i zagledao se ispred sebe, ne videći pri tom ni jednog konja.

Devet ostalih kaubojja, koji su se toga dana zatekli u dvorištu, naslonili su se na ambar i ćutke gledali u pravcu savane.

Na posao niko nije ni pomišljao, izuzev crnkinje kuvarice koja je u svom očajanju, ne znajući šta čini, oljuštila dvaput više krompira nego što je bilo potrebno.

Tako se ugasio život malog Ferija Holmena. Uništio ga je jedan jedini udarac šape sivog medveda.

Među kaubojima, naslonjenih uz ambar, nalazio se i mršavi Let Angerer iz Ohaja. Bacio je opušak i odvojio se od zida.

— Ja to prosto ne mogu da shvatim. Pre jedanaest meseci žena, a sada i dečak.

— Niko to ne može da shvati — odgovori mu drugi kauboj.

Angerer je krenuo besciljno napred, sve dok mu visoka sočna trava nije dosegala do kolena. Ostao je tu da stoji usamljen, zagledan u daljinu.

Kada se okrenuo, video je još uvek u podnožju nesrećnog oca kako stoji kraj humke. Rančerov bol svima je veoma teško padao.

Kada je krupni Sem došao u kuhinju, video je prepunu vanglu krompira, koju su devojke upravo htele da podignu na štednjak.

— Hej, Pegi, šta to radiš zaboga? Ko će sve te silne krompire da pojede? Ljudi ionako nisu uopšte gladni.

Crnkinja prestade da jeca i uplašeno pogleda u gomilu krompira.

— Oh, dragi bože — Šta sam to uradila? Ovoliko krompira moglo je da nam bude za dva dana.

Sem dade znak jednoj od devojaka.

— Sipaj nekoliko kofe hladne vode na krompir i ostavi ga u hodnik. Ništa mu neće biti.

Bilo je dobro da je nešto rekao, da se u ovom trenutku moglo misliti i na druge stvari.

Kada bi bar nadzornik hteo nešto da kaže, mislili su kauboji. Međutim, sedeo je kao okamenjen. Gorko je sebi prebacivao što je tako nespretno skočio s krova.

Konačno se Edi Ferguson odvojio od korala i stupio u dvorište. Kauboji, koji su stajali uz ambar primetili su ga i krenuli za njim. Možda će ih nečim zaposliti i reći im nešto, kako bi malo skrenuli misli.

Međutim, Ferguson je upravio

pogled prema štali, ispred koje je sedeo nadzornik.

— Normane!

Nadzornik Bing podiže glavu i ugleda svog zamenika ispred sebe.

Noć se već bila spustila tako da je mesečeva svetlost davala avetinjski izgled svim predmetima.

— Čime to razbijaš glavu, Normane?

Potrajalo je prilično vremena pre nego što je Norman Bing odgovorio:

— Na šta mislim? Na sebe, naravno.

— Šta tu ima da se misli?

Nadzornik odlučno ustade.

— Reći ću ti, Ed. Mislim da ja snosim krivicu.

— Krivicu? Mora da si poludeo?

— Ja sam kriv za njegovu smrt. Samo ja. Bio sam najbliži, ali sam skočio na zemlju kao budala.

— Ma šta to trabunjaš?

— Ne trabunjam ništa, Ed. Noga mi se iskrenula i više nisam mogao njome da vladam, da se pokrenem. Razumeš li me? Bio sam onesposobljen i jedino što sam mogao to je da gledam kako ga medved rastrže, i...

— Ali, čoveče, pa to su besmislice! Ti tu ništa nisi mogao. Baš si vrlo hrabro i spremno potrčao kao bivo.

— Baš to — vikao je nadzornik žustro. — Ja, budala jedna, potrčao sam kao idiot. Bez mozga, bez razmišljanja. To je i dovelo do toga da iščaišim zglobove. Nisam mogao dalje, nisam mogao da pomognem. Zbog toga je dečak morao da umre, a i crveni momak s njim. To je moja krivica.

Niko ga nije mogao odvratiti od tog mišljenja.

Na Holmenovom ranču život je tekao dalje.

No mnogo što-šta se od strašnog događaja promenilo. Pre svega sam rančer. Postao je škrt na rečima i mrzovoljan, grub i nezadovoljan.

Niko mu to nije uzimao za zlo, jer niko nije znao da se on u svojoj biti silno izmenio.

Džekson Holmen nije mogao da preboli gubitak koji je tako neočekivano došao. Nije ga preboleo ni onda kada se ljudima na ranču činilo da jeste. Neprestano je mislio na dečaka tako da je prosto skrenuo s pameti.

Kratko vreme pre smrti svoga sina bacio je oko na kreolku Elmu, pomišljajući da u njoj nade novu majku za svog Ferija. Na, tu misao je sada potpuno odbacio. On tamnoputu lepoticu nije baš voleo, ali se bavio mišlju da se njom oženi, jer je Feriju bila potrebna majka.

Lepotica maslinastog tela nije ni sanjala kakvim mislima se njen gazda bavi. To što je ona volela dečaka bilo je sasvim prirodno. Međutim, činjenica je bila da je mali Feri nju voleo mnogo više nego sve ostale. Voleo je istina i slepog kauboja, koga je rančer držao na svom imanju iz milosrđa.

Holmen je pokušavao sve što bi i svaki pokušao da zaboravi. Često je jahao u Čejenu u grad i opijao se. Stajao bi među ostalim ljudima za visokim šankom i uporno slušao zvuke muzičkog automata i posle svega se najzad, posle ponoći, potpuno trezan vraćao kući. Zapravo vinuo bi se u sedlo i izjahao daleko u savanu da bi tu u potpunoj usamljenosti sva užasna stvarnost bila tu uz njega, prisutna i teška.

Posle jedne takve večeri vratio se

na ranč negde oko dva sata u zoru.

Od Ferijeve smrti prošlo je sedam nedelja.

Slepi kauboj je čučao kraj kapije. Zamenio je malog Frenka Geringa na noćnoj straži za gužvu duvana za žvakanje.

Nije to bilo ništa izuzetno. Naprotiv, dešavalo se to često, jer nesrećni stari kauboj nije mogao da spava.

Čuo je topot kopita i nije morao da oslovljava jahača, jer je tačno znao ko dolazi. Čak i da nije znao, otkrio bi to čuvši dubok uzdah koji se oteo jahaču iz grudi.

Bio je to gazda.

Holmen je sjahao s konja, rasedlao konja i upravo hteo da podigne teško sedlo, kada se jedna tamnoputa ruka pomoli i povuče sedlo.

Uopšte nije čuo kreolku kako mu se približava.

— Pusti — rekao je. — Sam ću to obaviti. Suviše je teško za tebe.

Međutim, ona je ćutke vukla teško sedlo, sapslela se zajedno s njim tako da su mamuze s treskom udarile o tle.

Onda se ponovo vratila i povelala konja.

Holman je gledao za njom, a onda se utučeno povukao prema kući. Još nije ni stigao do verande kada se mlada žena kao senka pojavi kraj njega.

— Gde je ždrebac — upitao je Holmen i pogledao je namršteno.

— U koralu; tamo gde mu je mesto — odvratila mu je devojka sasvim mirno. Potrčala je uz četiri stepenice i otvorila vrata od kuće. Čulo se kresanje šibice, a odmah zatim je fenjer osvetlio verandu.

Holmen je zastao, posmatrajući prizor koji mu se ukazao.

To više nije bio mračan, odbijajući ulaz, na koji je već navikao, bio je to sada jedan osvetljen prijatan trem, a i kuća nije delovala odbijajuće, jer je iz kuhinje dopirala svetlost.

Nesrećni rančer se pope uz stepenice; zatvori vrata kuće za sobom a pogleda po predvorju. Kuhinjska vrata bila su poluotvorena. Za štednjakom je poslovala mlada devojka.

— Zašto radiš noću? Zašto ne spavaš, Elma?

— Kafa će odmah biti gotova, mister Holmen — rekla je devojka umesto odgovora.

Iznenadeno je pogledao devojku, njena obla leđa i blistavu crnu kosu vezanu svetložutom maramom.

— Kafa? Da, to bi možda bilo dobro.

Donela mu je šolju kafe u radnu sobu, koju je njena umrla gospodarića uredila divnim nameštajem iz Evrope.

Elma mu prinese metalnu kutiju, u kojoj su se nalazile duge virdžinije cigare.

Holmen podiže pogled prema njoj i reče žuštro:

— Hvala.

Elma se uputi prema vratima.

— Laku noć, mister Holmen.

Klimnuo je glavom, ne odgovorivši.

Sledeće noći je došao kući nešto ranije. Kada je video kako se iznenada pojavljuje ispred njega spopao ga je iznenada neki neobjašnjiv bes. Uhvatio je za ruku, povukao i rekao priгушено.

— Šta ti hoćeš? Ili je bolje da ti kažem. Ti me sažaljevaš. Zbog toga što imaš više hrabrosti od ostalih, sačekuješ me, ali ja to neću. Ne želim.

Vikao je glasno tako da se celo dvorište orilo.

Iduće noći je bilo tri sata kada je slepi Marlou čuo topot Holmenovog konja.

Kreolka je bila na bunaru, prišla mu, prihvatila sedlo i odvukla ga.

Na to Holmen potrča za njom, otrže joj sedlo iz ruke i povika iz sveg glasa!

— Gubi se! Tvoje sažaljenje mi nije potrebno.

Žena je ostala da stoji!

— Odlzai! — još jednom naredi rančer.

Ona, međutim, nije makla s mesta.

Na to rančer baci sedlo iz ruke, dokopa je za uzana ramena, gotovo joj zari nokte u kožu i poče da više neobuzdano:

— Odlazi! Odlazi! Nisi mi potrebna, niko mi nije potreban.

Pri tom je grubo odgurnuo tako da je naletela ledjima na konja i pala ošamućena na zemlju.

Namrštena pogleda posmatrao je njeno tamno telo, koje je odudaralo od svetlog peska.

Čuli su se hitri koraci. Iz kaubojske kuće dolazio je crnac, sagnuo se i podigao devojk.

— Pusti samo — rekla je, još uvek ošamućena. — Sve je u redu.

Crnac je ostao da stoji iza nje. Holmen se brecnuo na njega.

— Zašto ne spavaš? Zašto ona ne spava? Zar vam nije dosta posla preko celog dana?

— Zašto vi ne spavate gazda — uzvрати mu crnac i ode.

Unutra, u kaubojskoj kući, momci su sedeli na ivici kreveta i gledali u dvorište.

— Ona mu ne može pomoći — pomrsi Ferguson.

— Pusti je — odbrusi nadzornik.

— Ako mu iko može pomoći onda je to jedna žena. A ako mu neka žena može pomoći, onda je to samo Elma.

Svi su tako mislili.

Međutim, stočar Džekson Holmen nije hteo nikoga ko bi mu pomogao da se izvuče iz patnje.

Te večeri bilo je nevreme i rančer je ostao kod kuće. Ljudi su mislili da je to zbog oluje, međutim, Holmen je nešto drugo imao na umu.

Kada je i poslednji kauboj otišao u kuću, uputio se prema štali, uzeo sedlo i odneo ga do koral. Prebacio ga je preko ograde, a zatim zastao i pogledom tražio po ograđenom prostoru. Tražio je ždrebe, koji mu je uvek stajao na raspolaganju. Međutim, životinje nigde nije bilo. Naglo se okrenuo i video konja ispred ambara. Kreolka je držala za povodac. Holmen se uputi prema devojk.

— Šta sad to znači?

— Ždreba hramlje. Ima trn u prednjoj levoj nozi. Do sada sam sa Semom pokušavala da mu ga izvučem, ali uzalud.

Holmen procedi:

— Tako? U redu, onda ću uzeti ričada.

Kada se ponovo obreo u koralu i provlačio između konja, znao je da ni ričana tamo neće naći.

Nije bio među ostalim životinjama.

Rančer istrča iz koral, zatvori vratnice i pogleda prema ambaru. Kreolke više nije bilo.

Potrčao je napred i kad je stigao do ugla našla se tačno pred njim. Gotovo su se sudarili.

— Gde je ričan?

Gledala ga je pravo u oči. Protek-

lo je nekoliko sekundi, a onda Elma prošaputa:

— Molim vas nemojte odjahati, mister Holmen. Nevreme...

Tada se dogodilo. Džekson Holmen je zamahnuo. Elmina glava polete kao glava ošamarenog deteta.

„Da, baš kao detinja glava,” pomisli rančer i oseti bol u srcu.

— Elma... ja... meni je veoma žao! Ti si mislila samo najbolje. I Sem takođe i ostali, ali ja više ne mogu da izdržim.

Pustio je. Ruke su mu opušteno visile niz telo.

Potpuno izmenjenim glasom, ledenim i bezbojnim upitao je!

— Gde je ždrebac?

— Ovde u ambaru. Sem ga drži.

Rančer je hteo da potrči unutra, ali u poslednjem je trenutku zastao i okrenuo glavu preko ramena. Za trenutak mu se pogled zadržao na njenom uzanom, gotovo plemenitom licu.

— Ni tebe više ne mogu da vidim zbog toga što me podsećaš na njega. Kada se budem vratio, dotle ćeš nestati odavde. Jesi li razumela? — Onda je uzviknuo gotovo ludački. — Da si nestala odavde!

Uplašeno je ustuknula.

Sem se pojavio na vratima ambara. Holmen je zamahnuo pesnicom.

— Gazda, ja vas molim — uzviknuo je crnac.

— Sklanjaj mi se s puta.

Sem se ukloni, a Holmen mu naredi:

— Ti ćeš se pobrinuti da ona nestane. Ne želim više da je vidim na ranču kad se budem vratio.

Sem mirno klimnu glavom i uzvрати:

— U redu, gazda.

Rančer se vratio na svoje imanje

tek sutra dan pred podne. Uopšte nije bio pijan, naprotiv. Lice mu je bilo izuzetno blede, a pogled tvrd.

Iza njega je jahao čovek vodeći pet velikih doga na lancima.

Toga jutra je nadzornik zadržao dve trećine ljudi u dvorištu, jer je trebalo da napravi nov raspored na pašnjacima.

Kaubozi su zbunjeno gledali čoveka sa psima, koji su vukli lance tiskajući se napred iskeženih čeljusti.

Holmen zaustavi konja na sredini dvorišta. Ferguson mu pride i prihvati povodac. Rančer sjaha i dade čoveku, koji je vodio pse, znak da zastane.

Bio je to mali, koščat momak, zučkastog lica i svetlih očiju. Zazviždao je, a onda zamahnuo dugačkim korbačem iznad psećih glava.

Međutim, psi nisu mogli da se umire.

— Šta je tim životinjama — pokušavao je Holmen da nadviče glasan lavež.

Čovek koji je vodio pse pokazao korbačem prema kuhinji, na čijim vratima je upravo stajao krupni crnac, držeći kofu s vodom u ruci.

— Ne mogu da podnesu crnca. Da nemaju oko vrata ogrlice sa zupcima, ne bih uopšte mogao da ih zadržim. Rastrgli bi ga.

Kaubozi su poluuplašeno, polu-zbunjeno posmatrali snažne, mišićave pse sa blistavom crnom dlakom, koji samo što nisu iskidali lance. Kao podivljali vukli su veze, valjali se po prašini i lajali tako da je dvorište odjekivalo.

— Umirite ih već jednom! — vikao je rančer.

Na to zazvižda korbač od više-strukog kožnog remenja i sruči se na blistava teli pasa.

Grozna scena, koja izgleda Kinga Holmena uopšte nije pogodila.

— Samo ošinite!

Kada se konačno grupa pasa umirila, jahač, koji ih je vodio, bio je crven od naprezanja. Na licu vlasnika ranča pojavio se zadovoljan osmeh na iznenađenje njegovih ljudi.

— Dobro, baš dobro. Oni neće nikoga pustiti u dvorište koga ja ne želim ovde da vidim. A korbač mi odmah ostavite.

Na to čovek, koji je vodio pse, klimnu glavom i povede pet pasa, koji su još uvek režali, u stranu, tamo gde nisu mogli da vide crnca.

— Vaš crni sluga, naravno, mora odmah da nestane, mister Holmen — rekao je čovek. — U protivnom je izgubljen. Već su jednog crnca rastrgli nedaleko od grada.

— U redu. Vežite ih čvrsto, a onda možete da odjašite, Priger.

Ovaj se složi, pričvrsti lance za jedan klin zakucan u rančersku kuću, a onda napusti dvorište.

Njegov odlazak su psi propratili besnim lajanjem.

— Tišina! — povika rančer.

Međutim, lavež je bio sve jači i jači. Svima je kidao nerve. Sam Holmen je skočio, dokopao korbač sa trema i zamahnuo iznad pasa.

Najzad su se malo smirili.

— Šta li sad ovo znači? — spontano je upitao nadzornik Norman Bing.

Rančer ga nije ni pogledao.

— Kupio sam ove životinje. To su prave poljske doge, takozvane ubice. Lester Kolins mi je prodao. To su najopasniji psi koji se mogu naći.

— O, i šta ćemo s njima — upi-

tao je nadzornik, ne naročito oduševljen.

— To ćete tek da vidite.

— Prokletstvo — promrsi Bing — baš nisam mnogo radoznao.

Holmen načini širok pokret rukom, u kojoj je držao korbač.

— Postaviću oko celog dvorišta veliku ogradu dve jarde visoku i dve jarde široku. Tu će se slobodno kretati moji novi prijatelji.

Prijatelji? Nadzornik se ćutke okrenu i obrati kaubojima:

— Ol rajt. Dakle, momci, slušajte me! Slim i Džoe neka povedu još šest momaka na zapadni obronak iznad potoka. Pazite dobro na...

— Tišina — zagrme rančer. — Još nisam završio! Sutra stižu delovi ograde, koje ćemo odmah postaviti.

Počeo je da govori sve žešće i žustrije i najzad je vikao i snažno zamahivao rukama.

Prema njegovoj želji rančerska kuća i ogromno dvorište trebalo je da bude pretvoreno u neku vrstu zatvorenog utvrđenja sa otvorom napred gde je sada kapija i na još dva mesta. Na tim otvorima nalazile bi se rešetke i bodljikava žica.

Nadzornik ga je strpljivo slušao, a onda pitao kakav je cilj svega toga.

Holmenovo lice imalo je sada zanesen izraz. Podigao je obe ruke i stegao ih u pesnice!

— Nikada više nijedno živo biće neće moći da se približi mom dvorištu, a da ga ja ne vidim. Na primer, neki razbojnik, indijanac...

— Ili neki grizli.

Svi su se trgli. To je rekao Ed Ferguson, zamenik nadzornika. Rančer ga prostreli pogledom.

— Šta ste to rekli Ferguson? —

upitao je, lagano mu se približavajući. Zastao je na korak ispred nje-ga.

Kauboju ga je međutim gledao bez straha.

— Mister Holmen! Svi mi možemo i te kako da razumemo vaš bol. Međutim, ne možemo da prihvatimo da hoćete da nas zaplašite takvom gomilom pasa...

— Vas? Ko vas hoće da preplaši? Svi će biti na lancima. Ono sa ogradom bilo je, naravno, preterivanje.

— To niko nije ni shvatio ozbiljno. Ali vi hoćete da zadržite pse na dugim lancima da tumaraju po dvorištu. Zar verujete da će bilo kome od nas biti ovde prijatno? Te doge su opasnije od podivljalih vukova. Svaki put, kad budem prolazio pored jedne ovakve životinje, sigurno ću imati neodoljivu želju da potegnem revolver.

Holmenovo lice postalo je crveno od gneva. Siktao je:

— Samo neka se neko usudi da puca na životinje. Svaki od ovih pasa stoje me čitavo bogatstvo. Oni će štititi moje imanje. Da, štitiće ga! I od sivih medveda. Ja ovde živim gotovo dvadeset i sedam godina i za sve to vreme sam samo dva puta video grazliju u blizini svog dvorišta. Jednom prilično davno, kada je sneg u šumama bio izuzetno visok, pa su zveri poterane gladu stigle i do imanja, i drugi put, kada je nastradao moj sin. Niko ne može da shvati šta je tu ogromnu životinju doteralo ovamo. To se dogodilo u sred leta, prema tome nikakva nužda zver nije mogla da natera u blizinu ljudskog naselja. Pa ipak, zver je došla. Dakle moram s tim da računam da će i drugi doći. Samo me psi mogu upozoriti. Nedeljama sam razmišljao

šta bih mogao da učinim, i uvek sam smislio da jedino psi pomažu.

Ferguson je uporno odmahivao glavom.

— Ne, rančeru, niste u pravu. Činjenica da je dva puta u dvadeset sedam godina jedan grizli došao u blizinu ranča, ne bi smela nikoga da natera da pribegne takvom sredstvu, koje će predstavljati krajnji užas i trajni izvor straha za sve kauboje, i stanovnike ovog ranča. A da i ne pominjemo strance, koji najzad moraju ovamo nekad i da navrate.

Holmenovo lice potamne.

— Bez obzira, na sve, Fergusone, ja hoću da ovi psi čuvaju moje dvorište i budu vezani velikim lancima. Neću dozvoliti da još jedan grizli uspe da izazove toliku nesreću. A vi, Ede Fergusone, ne morate da podnosite stalan strah niti trpите takvo opterećenje, kako sami kažete. Predlažem vam da se odmah obratite nadzorniku da vas isplati i da nestanete sa imanja.

Na to Norman Bing stupi napred.

— Ne mislite valjda ozbiljno, rančeru! Ferguson je moj najbolji čovek.

— Meni je to potpuno svejedno.

— Ali meni nije, gazda. Ja ne mogu da se odrekнем takvog kauboja. I sami znate kako je teško naći zamenu za prvoklasnog goniča.

Rančer zabaci glavu.

— Ga treba da ode.

— Ne, gazda...

— Otići će nadzorniče, jer je uporan. Ako vam ne odgovara, možete i vi sa njim odmah.

Na to nadzornik skide šešir s glave, baci ga na tle i nagazi teškom čizmom.

Bio je to na daleko poznat gest koji su kauboji činili, a trebalo je da znači: dobro, odlazim! Odričem se ovog mesta i ovog posla.

Holmen ga hladno odmeri.

— Prihvaćeno!

Na to se jedan punačak momak, Džorin Brek, progura napred. Bio je takođe odličan kauboј i svi su ga voleli zbog izvanrednog razvijenog smisla za šalu.

— Šta je ovo ovde, porodična proslava, gazda? — rekao je, smešeći se. — Da nemate možda nameru da danas popodne sami čuvate svojih davdeset hiljada goveda, hranite i timarite konje i sve ovo ovde u dvorištu sami obavljate.

— Šta to treba da znači, Brek?

— A šta bi drugo moglo da znači nego da pošto nadzornik odlazi i mi idemo s njim. Navikli smo na njega. Sasvim sam siguran da još negde postoji neki mali ranč, koji pripada nekom ljubaznijem i uviđavijem rančeru, spremnom da prihvati dobre momke.

Holmen je drhtao celim telom.

— Bing — grmeo je rančer na svog nadzornika. — Zna li vi šta je ovo? To je otvorena pobuna, pobuna među vašim momcima.

Bing se okrete, ne podižući šešir i pripali cigaretu.

— Ako ste se možda meni obratili, mister Holmen, da vas podsetim: ja sam otpušten. Više nisam nadzornik, u svakom slučaju ne ovde, na ovom ranču. Zbogom.

Nije nikog pozvao, ali su svi krenuli za njim.

Džekson Holmen je bio siguran da će ga i ostali momci, koji su još uvek bili napolju na pašnjaku, napustiti.

Na to je stari slepi Merlou počeo da trči preko dvorišta prema ljudima i raširio ruke. Bing i ostali zastadoše. Slepī starac je preklinjao:

— Ljudi, momci, pa to ne možete učiniti! Ne možete ga sada ostaviti na cedilu. On nikako ne može da nađe tako brzo trideset ljudi i ranč će sigurno da pretrpi velike štete.

— To je njegov ranč — uzvрати Bing, ostavši da stoji na istom mestu.

— Bing, prokleti tvrdoglavče, ne možeš to valjda učiniti!

— On me je otpustio. Ako je on takav moćan čovek da može da otera Fergusona, ako za njega ne znači ništa da se odrekne tako dobrog kaubojа samo zbog toga što mu je taj čovek rekao istinu u lice, onda sigurno i mene može da se odrekne.

— I svih ostalih...

— To se mene ne tiče. Ja ni od koga nisam tražio da baci šešir!

— Bing! Neka si proklet, pogledaj ga! Potpuno je uništen strašnim udarcem sudbine. Moramo mu pomoći...

— Pomoći? Svi smo mu mi pomagali. Ili možda nismo? Zar mu najviše nisu pomagali Sem i Elma? On je tu hrabru, dobru devoјku jednostavno oterao.

Ruke slepog kaubojа su drhtale.

— Ona je još uvek ovde, nadzorniče. Prikrila se u perionici i čeka da rančer postane uviđavan.

Na to se Džek Holmen okrete i ljutitim koracima pođe prema perionici. Hteo je da istrgne vrata, toliko je bio gnevan. Međutim, to nije bilo potrebno. Kreolka je pošla već prema njemu. Holmen zamahnu rukom da je udari, ali mu ruka ostade u vazduhu, jer je čuo iza leđa

metalno škljocanje. Bio je to zvuk veoma dobro poznati svim ljudima na Divljem zapadu. Neko je otkočio revolver. Rančer se lagano okrenuo i ugledao Normana Binga kako stoji u sred dvorišta sa revolverom u ispruženoj ruci. Lice mu je bilo preplanulo, izbrazdano stotinama bora i tvrdo.

— Bing — prevaleo je s nevericom rančer preko usana. — Vi mi pretite revolverom?

Kauboje je gledao mimo svog gazde prema perionici.

— Odustani, Elma, nema nikakvog smisla. Spakuj svoje stvari. Neka ovaj čovek potraži sebi druge.

Rančer je sada gledao svog nadzornika kao da pred sobom ima najomržanijeg neprijatelja.

— Odričem se ostatka svoje zarade, rančeru.

— Mi takođe — rekli su ostali kauboje u glasu.

— I još nešto, mister Holmen! Sklonite ove životinje negde dok izlazimo iz dvorišta. Ako mi neka od ovih zveri prepreči put ustreliću je.

Na to Holmen potrčao i skide sa klina kraj lanca. Psi su ga vukli napred gotovo da ga sruše.

— Sada ću da vidim, Bing, hoćete li pucati. Nije isključeno da umesto pasa pogodite mene.

Nadzornik se okrete i pođe prema koralu. Ostali su išli za njim.

Nesrećan i napušten, stari slepi Marlou ostao je u dvorištu glave oborene na grudima. Ruke su mu visile niz telo. Bio je to tužan prizor.

— Bing — vikao je uplašenim glasom. — Bing! Ustrelite me ili me povedite sobom. Ja ovde neću da ostanem.

Odlučni nadzornik dobrog strca

bez reči se vratio po starog. Dao mu je jednog od svojih konja i posadio ga na njega. Uskoro su i ostali momci, pošto su na brzinu zapakovali svoje stvari, uzjahali konje.

U sred dvorišta okupila se velika grupa kauboja momaka koji su predstavljali deo moći i ponosa velikog ranča Kinga Holmena.

Bing se vratio po svoj šešir i podiže ga.

Pošto se vinuo u sedlo, dobacio je crncu na kuhinjskim vratima:

— Neka je sa srećom, Sem! Čuvaj svoga gazdu i pazi da te psi ne ras-trgnu. Brzi su i opasniji od grizlija...

Rančer, van sebe od gneva, pusti jedan lanac. Oslobođena životinja nalik na crnog đavola, ustremi se pravo na nadzornika, kao da je znala da je baš ovaj čovek najžešći protivnik njenog gospodara.

Puščani metak prozviđa dvorištem. Zrno pogodi psa u bedro. Životinja se prevrnu na stranu i ponovo podiže na noge. Metak odjeknu još jednom nepogrešivo pogodi psa. Opasna doga ostala je da leži nepomično na zemlji.

Sve glave su poletele u istom pravcu. Preko, na kuhinjskim vratima, stajao je crnac. Niko ranije nije primetio da drži pušku u ruci. Rančerovo lice postalo je sivo kao i zid pored koga je stajao.

Bing je vratio revolver u opasač, dodirnuo obod šešira i doviknuo:

— Hvala, Sem! Bio je to bolji pogodak nego na grizlija!

Crnac stupi u dvorište.

— Sačekajte, mister Bing! — Idem po svoje stvari i po svog starog konja. Hteo bih i ja sa vama. Ako jedan takav nadzornik i tride-

set belih jahača mogu da nađu posao, sigurno će ga biti i za jednog crnog kauboja.

Pet minuta kasnije izjahali su lagano iz dvorišta.

Obišli su ostale pse, koji su izgleda bili uplašeni smrću jednog od njih. Ipak, iskežili su svoje snažne zube i režali ka kaubojima. Da ih je njihov gospodar pustio sa lanca i izgovorio jednu jedinu reč sigurno bi se ustremili na jahače kao krvožedne zveri.

Pošto su napustili dvorište, još neko vreme se čuo topot kopita, a onda je u dvorištu zavlado čudna tišina. Čulo se još samo tiho rezanje pasa. Holmen se okrete prema svojoj kući. Video je kako iz kuhinje izlazi Sara, crnkinja. Na glavi je imala šešir od slame, a u ruci je držala kofer od pruća. Kada je stigla do sredine dvorišta, doviknula je plačnim glasom:

— Vi znate dobro da sam zahvaljujući Semu dobila ovde posao. Ako on odlazi, ja ne mogu da ostanem. Ostatak moje plate možete da upotrebite za kupovinu hrane za pse, mister Holmen.

Bogati rančer je s nevericom gledao za njom.

Šta li smeri? Da ne misli možda da prevale devetnaest milja do Čejene pešice? Sve se moglo očekivati od ove uporne i tvrdoglave starice. Napustila je dvorište, ne okrenuvši se ni jednom.

Odmah zatim Holmen je primetio da su ostale devojke nju čekale. Pobegle su iz kuhinje na sporedan izlaz i pridružile se staroj crnkinji. Sve četiri su hodale prema gradu. Uskoro su se na horizontu videle samo četiri male tačke.

Rančera obuze neko čudno osećanje. Bio je sam. Sam na svom ogromnom ranču. To čudno osećanje bila je mešavina očajanja i nemoćnog gneva.

[Kraj lanca je ponovo pričvrstio na gvozdenu kuku i ukočenim koricama se uputio prema bunaru, klonuvši kraj njega. Blagi vetar dizao je pesak i kovitlao ga. Preko su škripala otvorena vrata ambara. Sve je bilo otvoreno, vrata, kapije, sve napušteno i pusto. Više se nije čulo ni rezanje pasa. Povukli su se u hlad i polegali.

Iz mračnih misli ga je trgnuo šum. Podigao je pogled i ugledao kreolku Elmu Martinez. Naglo se uspravio.

— Ti?

— Da, ja rančeru.

Pogledala ga je bez straha.

— Šta još radiš ovde?

— Ja ostajem!

Rančer proguta pljuvačku.

— Ti ostaješ?

— Rekla sam vam da ostajem.

Uzela je kofu, pričvrstila je na lanac i pustila u dubinu. Na to je Holmen dokopa za mišicu.

— Ja sam te otpustio, oterao.

Okrenula je glavu i pogledala ga u oči. Osetio je taj pogled do dubine svoje duše.

— Zar jeste? — upitala je svojim dubokim glasom. — Može biti. Ja sam to zaboravila.

Prihvatila je tešku kofu, punu vode i ponela je prema kuhinji. Gledao je nekoliko trenutaka za njom, a onda uzviknuo:

— Elma!

Zastala je, spustila kofu i okrenula se.

— Elma — rekao je sada tiho i prišao joj sasvim blizu. Onda se za-

gledao između štale i ambara daleko u preri.

— Ne možeš da ostaneš. Ovo ovde je ranč mrtvih! Mrtav ranč. Svi su otišli. Nas dvoje sami ne možemo da održavamo ovoliku kuću. Znaš to isto tako dobro kao i ja. Dok bih ponovo sakupio nove ljude imanje bi se raspalo. Odlazi.

— Evo idem, nosim vodu u kuhinju.

Naglo je povukao, tako da je pala na zemlju. Ležala je i posmatrala ga bez reči. Nije mogao da podnese njen pogled.

— Odlazi! Odlazi konačno ili moram da nahuškam pse na tebe da te isteraju.

Odgovorila mu je, ustajući sa zemlje:

— Da, rančeru, morali biste.

Zatim se sagnula podigla kofu i odnela je u kuhinju.

Holmen pođe teturajući se u suprotnom smeru. Stigao je do koral, naslonio se na ogradu i odsutno piljio pored sebe.

Šta je to život učinio sa njim? Šta je stvorio od njega? Bogalja, očajnika, čoveka koga svi verovatno smatraju umobolnim.

— Feri — ječao je — Feri. — Glava mu klonu na tvrdo drvo ograde. Nije osetio iverke koje su mu se zarivale u kožu. Imao je osećaj da ga neka nevidljiva ruka guši.

— Feri...

*
* *

Elma je samo videla da je izvukao ispod nastrešnice jedna mala laka

kola sa arnjevima, upregao dva brza konja i odvezao se.

Pošto se te noći nije vratio obuzeo je jedan užasan strah od usamljenosti.

Ujutru je nahranila pse, živinu i ostale domaće životinje, a onda vinula na malog riđana i odjahala na pašnjake.

Predveče se vratila na ranč, sa još strašnijim saznanjem: ni na jednom majuru, ni na jednom pašnjaku nema kauboja. Ogromna krda goveda bila su napuštena.

Gotovo neshvatljivo. Dvadeset hiljada goveda a ni jednog jedinog čoveka da o njima brine.

Elma je čekala cele noći u dvorištu, držeći sve vreme vinčesterku svog gospodara na gotovs.

Međutim, Holmen se nije vratio. Nije došao ni sledeće noći.

Ujutru trećeg dana kerolka nahrani životinje, a onda napusti ranč. Odjahala je u pravcu Čejene.

Kada je stigla u glavnu ulicu vladala je nesnosna žega. Niko nije obraćao pažnju na ženu u kaubojskom odelu. Vrućina ih je sve omamila. Kliznula je iz sedla ispred šerifske kancelarije i prebacila uzde preko prečke. Kada je već stupila na treći stepenik, ugledala je sasvim slučajno na jednom od pokrivača ispod sedla poslednjeg konja vezanog ispred „Vajoming saluna” veliko slovo „H”.

Znak Holmenovog ranča!

Pohitala je prema ulazu u lokal. Kada je otvorila vrata, čula je paklenu galamu. Krčma je bila prepuna. Raštimovani muzički automat je treštao. Od stola koji se nalazio odmah kraj vrata skočiše dvojica pijanih gostiju i mašiše se rukama za lepu devojk.

U sledećem trenutku jedan snažan čovek ih je odgurnuo: Edi Ferguson bivši zamenik nadzornika sa Holmen ranča.

— Mister Ferguson — gotovo je kriknula devojka.

— Elma? Šta se dogodilo?

— Mister Ferguson! Gde je mister Bing? — Gde su ostali?

— Svi su još ovde. Eno ih za šankom.

Kreolka se gurala kroz gomilu.

Prvi je ugledao debeli Brak i pošao u susret.

— Hej, naše zlatno čedo! Šta tražiš ovde, u ovoj jazbini?

— Gde je mister Bing?

Plećati nadzornik se okrete i pogleda je mrzovoljno.

— Mister Bing, o mister Bing, on je otišao.

— Ko?

— Gazda.

— Koji gazda? Ja više nemam gazde. U svakom slučaju, za izvesno vreme još ne.

— Mister Holmen je otišao.

— Šta me se to tiče?

— On je otišao još pre tri dana.

Bing nabra obrve.

— Tri dana i tri noći znači nije na ranču.

Bivši nadzornik pogleda ostale koji su se tiskali oko njega. Najzad je sreo pogled Eda Fergusona.

— Šta veliš na to?

Izraz Fergusonovog lica ostao je nepromenjen.

— Šta me se to tiče?

— Pa naravno! Šta nas se to uopšte tiče, sve nas?

Hteo je da se okrene prema šanku, ali ga Elma uhvati za ruku.

— Mister Bing — rekla je glasno i ne naročito sigurnim glasom. —

Nisam više našla nijednog čoveka na proplanku, nijednog kauboja na potoku ni bilo gde na velikim pašnjacima i majurima. Nisam doduše išla do Flagorija i Silverkrika, jer sam tačno znala da nikog neću zateći. Nahranila sam živinu i ostale životinje i konjima sam ostavila vodu i hranu. Dvadeset i devet konja u pet korala. Međutim, nema baš mnogo hrane, a i mnogo čega je već nestalo. Htela sam samo da vam kažem, mister Bing, da ću ovog konja na kome sam dojahala odvesti natrag jer nije moj... i da ću onda... Jedva se uzdržavala da ne brizne u plač. — Onda ću i ja napustiti ranč jer se bojim pasa, gladnih konja i...

Okrenula se i istrčala napolje.

Bing je gledao za njom nekoliko trenutaka, a onda se ponovo okrenuo prema šanku.

— Viski! Mek, stara sovo, makni se s mesta! Gde je moj viski?

Muzički automat je još uvek tutnjao.

Iznenada debeli Brak poteže revolver i nepogrešivo ciljajući pogodi automat u sred „srca“. Čulo se još kratko cviljenje, a onda je buka prestala.

— Jesi li poludeo! — brecnuo se Ferguson na njega.

Debeljko obrisa nadlanicom oznojeno lice.

— Možda smo mi svi poludeli.

U krčmi zavlada grobna tišina. Ostali gosti su poznavali kauboje i znali da je u svakom slučaju bolje da čute kao bubice kada je trideset i četiri oštih momaka iznenada postalo namrgođeno i ćutljivo. Bing pogleda u ogledalo iznad šanka, na kome je mogao da vidi lica mnogih od svojih kauboja.

Stari Merlou obrisa šarenom maramicom svoje prazne oči.

— Ja više ništa ne govorim, Bing.

— Niko te ništa i nije pitao, Merlou — promrsi nadzornik.

Debeli Brak je zamišljeno bušio prstom plavičaste oblake duvanskog dima.

— Nema ga već tri dana i tri noći! Gospode, on se više neće ni vratiti! Možda je odavno već mrtav?

Tišina.

— Mrtav — zaurla Brak. — Mi, lupeži, nemamo prava da ovde ločemo dok njegov ranč tamo propada, njegova goveda divljaju, konji umiru od žeđi, a sedam stotina kokošaka nema šta da jede. Bing, čoveče!

— Zaveži — promrsi nadzornik — ili odjaši tamo.

Brak odmahnu rukom.

— Ja? Sam? A vi da ločete ovde i dalje? Neka sam proklet ako to na dobro izađe.

Nadzornik je bio neumoljiv.

— Ja sam ti rekao da odjašiš tamo. I to brzo! Zašto stojiš ovde? I ti Bleksone! A i ti, Romblere! Ed! Uzmi deset ljudi. Pitaj dugonju Sema koje su namirnice potrebne za kuhinju, on to veoma dobro zna. Za ime neba, a stara crnkinja? Gledaj na svaki način da je negde nađeš. Sinoć sam je slučajno sreo u Vepstеровом pansionu. Rekla mi je da će da otputuje podnevnim vozom. Namerava da se vrati u zavičaj, kod svoje sestre u Luizijanuu. Samo nam to još nedostaje da nas Sem hrani nesođenim pasuljem i drvenim krompirima. Pocrkali bi smo od gladi.

Svi oslovljeni kauboji se ukočiše. U suštini je svima bilo dosta dovolice i neizvesnosti. Svi su do jed-

nog bili dobri i vredni momci, koji su sa oduševljenjem radili na velikom i lepom ranču.

Bing se sada obrati vlasniku krčme:

— Hej koliko staje ovaj upucani sanduk koji svira?

Krčmar odmahnu rukom.

— Ništa, ukoliko ostajete na ranču.

Bila je to veoma mudra računica, jer ukoliko ostanu na ranču dolaziće svake subote, a ponekad i četvrtkom u grad. Za mesec dana će postaviti kod njega u lokaluu više novaca nego što vredi novi muzički automat.

— U redu, burazeru. Daj da se okrpi ovaj. Voleli bismo u četvrtak da ga čujemo kako zavija.

Bing baci nekoliko novčanica na šank i načini širok kružni pokret rukom.

— Za momčad Holmenovog ranča!

Tri minuta kasnije grabili su galopom iz grada. Čim su prevalili prvu milju, stigli su malu Elmu Martinez, koja je gledala u njih vlažnih očiju.

Kada je Bing stigao u dvorište video je omražene pse. Divlje su lajali.

— Ovi zverovi će doći u štenare, gde je mesto svim psima. Sutra ćemo izgraditi velike štenare, i, koliko da ne zaboravite, kada Holmen ponovo bude ovde, ja hvatam maglu.

Nije bilo potrebno da hvata maglu, jer vlasniku ranča nije bilo ni na kraj pameti da se ovamo vraća.

*
* *

Holmenova laka kola su se u tom trenutku kotrljala na devetnaest milja južno od Denvera. Krenuo je u pravcu juga. Išao je preko Denvera na Kolorado Springs, a odatle preko Puebla za Trinidad. Tu je skrenuo jugoistočno, prošao pored jednog dela Oklahome na putu za Teksas.

Između Dalhata i Amarilja, sedam milja ispred obale velike Kanadijan reke slomio mu se točak.

Mnogo dana je već proveo putujući. Imao je dovoljno novaca i mogao je sebi da dozvoli da putuje.

Kuda je nameravao? To ni sam nije znao. Besciljno je gonio svoja dva plemenita konja kroz užarene predele. Tek kada mu se slomio točak nešto se malo smirio, ali je još uvek bio daleko od toga da se sasvim pribere.

Kuda je nameravao? Prevalio je nekoliko stotina milja, ali su sve njegove misli još uvek bile na ranču. Mislio je na svoga nesrećnog izgubljenog jedinca Ferija! Stajao je bespomoćan kraj svojih kola i piljio u slomljeni točak. Tog trenutka se setio starog slepog Merloa. Ranije se starom kauboju uvek smejaao, jer je, kad god bi krenuo na duži put, poneo sobom za svaki slučaj i peti točak. Međutim, nikad ni jedan nije upotrebio. Nad širokim drumom lebdele je nesnosna jara. Holmen se obazre na sve strane. Nigde kuće, nastrešnice, ni hlada.

Ispregao je jednog konja prebacio mu sedlo preko leđa i nastavio da jaši. Pošto je prevalio pune tri milje otkrio je na istoku zgrade jednog velikog ranča. Uputio se pravo tamo.

Pošto je prošao kroz primitivno izgrađenu kapiju, ujahao je u veliko mirno dvorište, ne tako čisto i

negovano kao njegovo. Bez obzira na to, ovo je bio poznati Boj ranč, jedan od najvećih u toj pokrajini. Osnivač ovog ranča Vilijam Boj bio je krupan čovek Teksašanin do srži, pun energije i poleta. Holmen do tera konja do pred rančersku kuću, a onda sjaha. Na vratima se pojavi stara crnkinja.

— Šta hoćete?

— Da li je nadzornik ovde u dvorištu?

— Ne.

Žena je htela da ode.

— Hej, čekajte, pobogu! Ostao sam na sred drumu sa kolima. Jedan točak mi se slomio.

— Aha.

Žena je ponovo htela da ode.

U to se na otvorenom prozoru na gornjem spratu pomoli glava sedokosog čoveka.

— Gde je to?

Holmen podiže glavu.

— Otprilike tri milje odavde.

— Čekajte, poći ću odmah s vama.

Kada je glava sedokosog čoveka nestala sa prozora, Holmen, upita crnkinju.

— Ko je to?

— Ko bi bio — uzvрати ona mrzovoljno. — Gazda, naravno.

Vilijam Boj je sišao u dvorište i pozdravio stranca.

— Kakav je to točak u pitanju?

— Točak sedamnaestica, mister.

Farmer se osmehnu.

— Moje ime je Vilijam Boj.

— Ja sam Džek Holmen.

Stari Boj se već uputio prema šupi, u kojoj su stajala kola. Dva minuta kasnije izašao je s kolima.

— Ted, jednog konja — uzviknuo je.

Iz kaubojske kuće izađe mršav visok momak, stavi šešir na glavu i hitro krenu prema štali. Za nekoliko minuta u kola je bila upregnuta siva kobilica. Vlasnik imanja dade znak Holmenu.

— Hajdete!

— A, točak mister Boj!

Stari samo pokaza preko ramena. Kada je Holman priterao svog konja do kola, video je da je točak natovaren pozadi, da se uz njega nalaze zakovice, dva čekića i žica. Poterao je konja napred, a Boj je išao s kočijom za njim.

Kada su prišli kolima, stari Teksašanin reče:

— Nije trebalo da drugog konja ostavite da stoji tu. Jadna životinja na toj žegi.

Holmen proguta pljuvačku. Kako je to njemu moglo da se dogodi, njemu koji je uvek obožavao konje? Bilo ga je stid da kaže starom rančeru da je i sam veliki odgajivač goveda i da ima ogroman ranč u zelenim dolinama Vajominga.

Točak je zamenjen i Holmen plati. Boj mu pruži ruku.

— Hoćete li još dalje?

— Idem daleko — uzvрати Holmen, gledajući mimo starog rančera. — Hoću još mnogo, mnogo milja da prevalim.

Nije odgovorio ništa određeno, zbog toga što nije ni sam znao kuda ide.

Jednostavno je krenuo dalje, kada je i drugi konj bio upregnut.

Vilijam Boj mu još jednom mahnu rukom, a onda i sam potera svoju dvokolicu.

Rančer iz Vajominga nastavio je u pravcu juga prema velikoj reci. Kada je stigao na obalu, ugledao je

na širokom drvenom mostu čoveka kako baca udicu. Zaustavio je kola i obratio se pecarošu:

— Kako se zove ta reka, mister?

Čovek se okrete i uzvрати:

— Ja hvatam pastrmku.

— Pitao sam vas, mister, kako se zove reka, a ne koju ribu lovite.

— Reka? — Stari se isceri i pokaza svoje bezube vilice: — Čoveče, pa to bi bar trebalo da znate, Kanadian naravno!

Holmen dodirne obod šešira i htede da nastavi.

Prokletstvo, zar je moguće da je već stigao do čuvene teksaške reke!?

Poterao je kola preko mosta i skrenuo bez ikakvog određenog razloga levo, udaljivši se od glavnog drumu.

Pred njim se uskoro pojavi grad. Na starom stablu bila je pričvršćena još starija daska, na kojoj je poluispranim slovima bilo ispisano ime grada: Taskosa.

Džek Holmen je ime ovog grada jednom čuo. Setio se toga u ovom trenutku, iako nije mogao da poveže kojom prilikom i u vezi s čim.

Konji su vukli kočiju laganim hodom. Prva kuća je već ležala iza njega.

Tada je naišao na drugu zgradu, veliku belo okrečenu građevinu, okruženu brojnim ambarima i štalama. Ispred trema su bile postavljene dve prečke, a na jednoj od njih sedeo je dečaćić. Prekrstio je nožice i mahao glavom. Pre nego što se Holmen pribrao, kliznuo je sa prečke i seo na zemlju. Kada je podigao glavu i pogledao čoveka na kočijaškom sedištu malih kola sa arnjevima, Džekson Holmen je imao osećaj da mu je srce na trenutak

stalo. Teško je hvatao vazduh, a usta su mu bila otvorena. Razrogačenih očiju netremice je piljio u dečaka. Najzad je s mukom promrsio:

— Feri...

Dečaćić ustade, zatim se još jednom saže i podiže sa zemlje zeleni kamen, baci ga veselo u vazduh i spretno uhvati. Ponovio je to nekoliko puta i u igri se približavao kolima. Iznenada je zastao i pogledao nepoznatog čoveka:

— Da li bih hteo da me povežeš komad puta?

Holmen na trenutak sklopi oči. Srce mu je burno udaralo a u slepoočnicama dobovalo kao u kovačnici.

Proteklo je nekoliko trenutaka, pre nego što je ponovo pogledao dečaka i odgovorio:

— Da, hajde, penji se!

Deran se spretno uspuza na sedište, a onda proviri unutra ispod arnjeva.

— Imaš tamo prave medveđe kože. Hoću tamo da legnem i da spavam.

— Hajde, samo lezi ako želiš.

Holmen pogleda na sve strane. Nigde žive duše. Brzo je okrenuo mala kola i vratio se na drum.

Za to vreme dečak je legao na kožu sivog medveda, koji je oduzeo život rančarovom sinu.

Džekson je vozio dalje prema drvenom mostu. Kola su s treskom prešla preko drvenih dasaka, a onda grabila dalje u pravcu severozapada.

Rančeru iz Vajominga se činilo da mu neka ogromna gvozdena ključta stežu potiljak. Strahujući da bi dečak mogao svakog trenutka da se pojavi iz unutrašnjosti kola i da poč-

ne da plače, terao je konje da grabe svom žestinom. Prolazeći preko mosta sa strahom je gledao gde se nalazi pecaroš. Srećom nigde ga nije bilo.

Konji su grabili u ludom tempu. Pošto je prevalio više od dve milje, a dečak se još uvek nije javljao, Holmen zaustavi kola. Iznenadan strah ga obuze. Sigurno je iskočio sa suprotne strane, a da on to nije primetio.

Samo što su kola stala, okrenuo se i razmakao platno. Prizor je bio divan. Dečaćić je mirno spavao na krznu sivog medveda. Disao je ravnomerno i duboko.

Ruke rančera iz Vajominga počele su da drhte.

— Feri!

Dečaćić je doista spavao čvrsto. Očigledno je bio već veoma umoran dok se igrao na prečki.

Kada je to utvrdio, rančer ponovo potera još žešće već zapenušene konje.

Odavno je prešao mesto gde je ležao slomljeni točak njegovih kola. Onda je ugledao u pravcu severozapada jednog jahača i usporio. Kad se čovek približio, otmičar primeti na levoj strani grudi neki svetlucavi predmet. Šerifska zvezda!

Bio je to krupan čovek, svetlih očiju i prosede kose. Holmen dodirnu obod šešira i htede da nastavi. Međutim, jahač zaustavi konja i podboči se o vrh sedla, pa je rančer bio primoran da zaustavi kočiju, kako ne bi izazvao sumnju.

— Vraški vruće danas — rekao je čuvar zakona, ispitivački posmatrajući lice stranca. — Idete li da leko?

— Ne, do Čaninga.

Holmenu je slučajno palo na pamet ime ovog naselja na severu, jer je tamo predahnuo i napojio konje.

— I vi tamo idete! Ja se upravo vraćam otuda. Zabačen kraj, to naselje. Krajnje je vreme da dobije novog šerifa. Živate li tamo?

— Ne.

— To sam i mislio. Ne izgledate tako. Mister Kolmen je pre dva meseca ustreljen.

— Šerif?

— Dakle, znate tu priču?

— Da — uzvratil Holmen, iako nije znao. Samo je pretpostavio da je Kolmen najverovatnije bio poslednji šerif u Čaningu.

— Ja sam šerif u Taskosi — rekao je jahač i dalje posmartjući stranca.

Otmičar iz Vajominga je već pomislio da može da odahne sa olakšanjem, kada ga čuvar zakona upita.

— Odakle to dolazite?

— Ja? Iz Kolorada.

— Tako znači, je pa srećan put i do viđenja!

Holmen ponovo dodirnu obod šešira, a onda punim plućima udahnu vazduh.

Svskog trenutka je strepeo da će se dečak probuditi i proviriti iz kola. Od trenutka kada je saznao da je jahač šerif iz Taskose strah je postao još žešći.

Šerif iz Taskose! Dečak je stanovao u tom gradu i najverovatnije poznavao šerifa.

Holmen je poterao konje.

Veče je lagano počelo da se spušta. Na zapadnom delu horizonta nebo je dobijalo purpurno crvenu boju, a žuti pesak kao da je postao pozlaćen. Na severu su se već nazirale kuće. Bilo je to naselje Čaning.

Na svoju veliku radost Holmen primeti da se s leve strane odvaja od glavnog drumu uži put. Odmah je skrenuo tamo i u širokom luku obišao naselje. Kada se ponovo našao na starom drumu poštanske kočije, koji je vodio u Hartli, noć se već spustila. Na žalost, nije to bila naročito tamna noć. Pesak je svemu oko sebe davao svetli odsjaj, tako da se svaki predmet mogao da nazire. Nebo je delovalo tamnoljubičasto. Kaktusi su se mogli primetiti čak i na udaljenosti od sto jardi.

Džekson Holmen je vozio dalje. Prošao je mali grad Hartli, a u tri sata u zoru se približio Dalhartu.

Sada se na istočnom delu horizonta pojavila prva srebrnasta pruga, nagoveštaj novog dana. Peščane dune su se sve bolje raspoznavale. Holmen izvadi iz džepa maramicu i obriše lice okupano u znoju. Zagledao se u blistava vlažna leđa konja i prvi put posle mnogo dana osetio umor.

Prešao je mnogo milja od Taskose, mesta gde je počinio to strašno delo. Bolje rečeno — razbojništvo! Oteo je dete!

Istini za volju, ne zbog toga da od roditelja izvuče novac nego...

Da, zbog čega? Ponovo je obrišao lice i video kako mu je maramica natopljena znojem.

— Ja sam otmičar! Ja sam razbojnik! — govorio je sebi u bradu. Zašto je uzeo tog dečaka? Zbog toga što je veoma ličio na Ferija, na izgubljenog Ferija!

Mučile su ga mračne misli, a protivrečna osećanja raspinjala.

Zbog čega je, konačno, uopšte otputovao sa ranča?

Naglim pokretom povukao je diz-

gine i kola su stala. Čuo je kako dete ječi, a onda nastavlja da ravnomerno diše. Mali je i dalje spavao.

— Oteo sam ovo dete, jer je moje dete mrtvo. Uzeću ga i zadržati...

Mala kola sa arnjevima grabila su dalje prema severozapadu. Brzonogi ridani odmicali su munjevito.

*
* *

Tri dana kasnije u malom Teksaškom gradu Taskosi zavladao je užas. Strah je obuzeo roditelje, naročito majke. Nisu dozvoljavale svojoj deci da uprkos nesnosnoj žezi izađu ni na vrata.

Jedno dete je nestalo. Nije moglo da ode na reku, jer je u to vreme na obalama bilo bar devetnaest ljudi i dečaka koji su pecali. Građani Taskose su voleli da pecaju ribu u to vreme, jer je to bila najbolja sezona za ribolov. Bacali su udice na rastojanju od jedva trideset jardi jedan od drugoga. Prema tome, nije mogla ni da im promakne mačka, a kamo li dete!

Bez obzira na to pretražili su celu obalu. Cele noći i sledećeg dana su velikim drvenim rakljama pretraživali dno reke. Ništa. Reka Kanadijan je ovde bila bistra i providna, pa prema tome bi sigurno našli leš deteta. Znači, mali se nije utopio.

Niko nije video dečaka.

Posle tri dana su svi građani u Taskosi bili načisto da je mali Džimi Barker otet. Druga mogućnost nije postojala.

Dani su prolazili neverovatno br-

zo za nesrećne roditelje malog Džimija. Skromni štalski momak Džoe Barker, dečakov otac i njegova tamnokosa, još uvek naočita majka Eli Barker, došli su blelih lica sedmog dana pred šerifsku kancelariju. Odgovor je bio kratak i nemilosrdan.

— Ništa!

Takav odgovor je šerif davao nesrećnim roditeljima punih sedam dana uzastopce. Ništa! Ni traga!

Najveću nedoumicu stvarala je činjenica što ni pretpostavka da je otet nije bila izvesna. Konačno, otmičar bi se odavno morao već javiti, tražeći otkupninu. Možda je u pitanju nekakav drugačiji slučaj, razbojništvo druge vrste.

Ali gde je mogao otmičar, to jest ubica, da ostavi telo mrtvog deteta? Ovde je, konačno, bilo samo niske trave i peska.

Eli Barker nije verovala da je njeno dete mrtvo. Kada je poslednjeg dana stajala pred vratima kancelarije i dobila ponovo odgovor: „Ništa, ni traga”, rekla je:

— Ako nema nigde ni traga, onda mora da je još uvek živ.

Šerif nesigurno klimnu glavom.

— Naravno, gospodo Barker. Ali ja doista ne znam šta bih još mogao da učinim. Verujte mi, učinio sam sve što je bilo u mojoj moći. Sve!

Nesrećna Eli Barker je to znala.

— Ja mogu da shvatim vaš bol, gospodo Barker, ali šta još da učinim? Ja nisam vuk, nisam pas traagač, niti čitač tragova kao Vajat Erp... Ah izvinite, šta ja to govorim? Gospodo, duboko saosećam s vama...

Roditelji nestalog Džima Barkera vraćali su se kući oborene glave.

Kamene zgrade kao da su zračile vrelinom. Nesrećni roditelji su išli dalje, dok ih je stotine očiju pratilo. U pogledima tih ljudi je bilo saučesća, radoznalosti i straha. Žena za trenutak zastade pred poštom i promrsi:

— Džoe, ja znam: to je ludost, ali mi moramo još nešto da učinimo, već zbog toga što sam sigurna da je Džimi živ.

Čovek ćutke steže ženinu ruku. Šta je mogao još da učini? Do sada je uložio svu svoju ušteđevinu, plaćajući mladiće da u svim pravcima pretražuju okolinu grada. Sve je bilo uzalud.

— Džoe, pošalji mu telegram.

— Kome to?

— Naš šerif je o njemu govorio. Pomenuo je njegovo ime.

— Šerif? Ne shvatam te, Eli. Hajde, moraš da legneš. Doktor Kolins je rekao da treba da se odmoriš.

— Džoe, ja te preklinjem. Nagnula se prema mužu i najverovatnije bi pala da je on nije prihvatio.

— Vajat Erp! — ječala je. — Molim te, pošalji mu telegram. Možda nam on može pomoći.

Nesrećni, siromašni štalski sluga grčevito je držao ženu da ne padne.

— Vajat Erpu? Ali, Eli, kako? Ne shvatam te. Vajat Erp? Da, šerif je pomenuo njegovo ime. Ne misliš valjda da će veliki Vajat Erp hteti da zbog jednog siromašnog teksaškog derana...

Govorio je i govorio, ali svoju ženu nije mogao da ubedi.

— Džoe — govorila je žena kroz plač. — Molim te, preklinjem te!

Konačno je prevalio preko usana:

— Nemam više novaca Eli. Ni jedan jedini probušeni cent. Gazda mi

je dao unapred celu mesečnu platu, Džoni Bradok mi je pozajmio deset dolara, a Ester Olin, siromašna kuvarica, još sedam.

Gore na tremu pošte stajao je stari Ben Hokins sa cvikerima na nosu i štitom od zelenog kaučuka na čelu. Čuo je ceo razgovor.

— Predaću telegram o svom trošku, Džoe — rekao je tiho.

Nesrećni roditelji su ga pogledali iznenađeno.

— Zar bi to hteo da učiniš, Ben?

— Jasno, i to smesta. Možda ćete imati uspeha, ali moramo sve da pokušamo...

*
* *

Mali plavokosi poštanski službenik trčao je koliko su ga noge nosile glavnom ulicom Dodž Sitiја da bi stigao maršalovog zamenika Bata Mastersona.

— Imate telegram, mister Masterson! — vikao je za njim.

Bat prihvati telegram i stavi ga u džep kaputa, a onda nastavi put.

— Hej, Lin!

Debeljuškasti mladić mu pritrča.

— Slušaj. Uzmi jednog od naših konja i odjaši do Dadijevog mlina. Vidi da li je maršal tamo. Evo telegram za njega.

Predao je mladiću telegram. Ovaj uze konja iz maršalove štale i odjaha.

U mlinu je postavljen novi uređaj, koji je privukao pažnju mnogih ljudi. Sasvim napred, uz samog mlina, stajao je visok čovek širokih ramena, crne kose, uzanog prepla-

nulog lica i plavih očiju. Nosio je crne farmerice i sivu košulju, na čijoj levoj strani je svetlucala pri jutarnjem suncu, maršalska zvezda. Nisko na bedrima bio mu je pričvršćen opasač od crne bivolje kože na kome su visile futrole sa dva teška revolvera kalibra 45.

Mladić skoči s konja i trčeći se približi grupi ljudi.

— Mister Erp! Mister Erp! Imate telegram! Bat mi je dao da vam donesem.

Čovek sa zvezdom izvuče iz džepa dolar, daje ga mladiću a onda prihvatiti pruženi telegram. Povukao je mladića blago za kosu i rekao:

— Koliko da znaš za ubuduće, taj džentlmen se za tebe ne zove Bat, nego mister Masterson.

— Ol rajt, maršale!

Vajat Erp pogleda prema konju na kome je mladić dojahao.

— Hej, kad ubuduće budeš uzimao nekog od naših konja, traži da ti daju uzde. Onda nećeš morati da se držiš za grivu.

— U tom slučaju bi ste telegram dobili pola sata kasnije mister Erp — doviknu pegavi mladić, smešeći se i odjuri.

Maršal otvori telegram i nabrana čela pročitao njegov sadržaj: „PETOGODIŠNJI DEČAK NESTAO PRE NEDELJU DANA — VEROVATNO OTET. — RODITELJI PREKLINJU DA IM POMOGNETE — HOKINS — POŠTAR — TASKOSA, TEK-SAS”.

Maršal odmahnu glavom i stavi telegram u džep pantalona. Nastavio je da posmatra novi uređaj u mlinu. Međutim, misli mu više nisu bile tu. Osećao je da ga telegram peče u džepu. Činilo mu se kao da

iz svog džepa čuje preklinjanje nesrećnih roditelja. Protrljao je bradu i okrenuo se.

— Prokletstvo — govorio je u sebi u bradu, i nervozno stavio jednu od svojih poznatih „virdžinija” cigara u zube. — Ja uopšte nemam vremena. Za četrnaest dana će iz planina doći lovci na bivole, a onda će u Dodž Sitiju nastati rusvaj...

Mrmljajući to sebi u bradu, grabio je hitrim koracima kroz dvorište mlina. Ubrzo se našao u glavnoj ulici.

Kada je stigao do velikog hotela „Dodž”, ugledao je jednog od momaka kako čisti stepenice.

— Hej, Bili, da li je doktor Holidej u hotelu?

— Ne, maršale. Pa on je otputovao u Sent Luis!

Tada se maršal seti da je njegov prijatelj sinoć svraćao u kancelariju i oprostio se pred odlazak na put.

Lagano je nastavio prema kancelariji. Kada je ušao, Masterson ga pogleda upitno:

— Treba li da osedlam vranca, gazda?

Vajat je ostao da stoji u vratima i još jednom pročitao telegram. Nije odmah odgovorio. Prišao je stalku i izvukao vinčesterku. Okrenuo se zatim i upitao:

— Kada dolaze lovci, Bat?

— Za dve nedelje, gazda.

— Hm, do tada bih morao da se vratim.

— Dakle nek' momci sedlaju?

Vajat se osmehnu svom zameniku.

— Da — uzvratio je, uzdišući. — Ne može drugačije...

Maršal Vajat Erp je već grabio preko mosta. Masterson je izašao na

ulicu da ga isprati, a onda se vratio u kancelariju. Na stolu je ležao savijeni telegram.

*
* *

Stari Hari Nogales stajao je naslonjen na ogradu mosta, koji je vodio preko reke Kanadijan i zagledao se u bistru vodu. Već satima je stajao tu, a nijedna riba nije zagrizla.

Čuo je topot kopita iza sebe i okrenuo se. Već satima je bio tu pokušavajući uzalud da ulovi neku ribu.

— Šta je, neće da grize? — odjeknuo je dubok muški glas.

Nogales se počeo iza uha pa odmahnu glavom. Radoznalo je posmatrao stranca, crnokosog čoveka u svetloplavoj košulji sa opasačem od bivolje kože i dva teška revolvera kalibra 45. Međutim, ono što mu je najviše palo u oči bio je strančev konj, divan crni ždrebac sa raskošnom grivom i repom. Kakva životinja!

Nepoznati jahač kliznu pored nje ga iz sedla.

— Čudno, a ovo je baš dobro mesto za pecanje, naravno pod pretepostavkom da ste ovde sami, da nema drugih pecača.

Stari pecaroš odmeri stranca i uzvрати:

— Ja sam ovde uvek sam.

Da bi ga odobrovoljio, jahač izvađi iz bisaga kutiju cigara, otvori je i ponudi starog.

Pecaroš je s nevericom posmatrao ljubaznog crnokosog čoveka.

— Hej, pa vi sigurno niste Teksanin.

Stranac odmahnu glavom.

— U pravu ste, nisam. Dolazim iz Misurija. No, bivao sam često u Teksasu i pušio ovde dobar duvan.

— Da, da dobrog duvana ima, ali moji zemljaci nisu baš tako darežljivi — objasni pecaroš, koga je cigareta uspela da odobrovolji.

Pošto je odbio nekoliko dimova, pecaroš reče:

— Poznavao sam jednom jednog čoveka koji je pušio ovako fin duvan samo radi toga da bi odagnao mušice sa reke.

— Čini mi se da je to prevelika čast za mušice — primeti stranac smešeći se.

I Nogales se smešio.

— U pravu ste.

Stranac se sada nasloni na trošnu ogradu mosta i zagleda u vodu.

— Pre deset dana ugovorio sam sa jednim momkom ovde sastanak — počeo je maršal priču. — Na žalost, nisam mogao tada da stignem, jer su me neočekivano zadržali u Kansasu.

— To mora da je neki vaš veoma dobar poznanik, ako vas čeka punih deset dana.

— Ne, na žalost nije. To je jedan momak koji mi duguje novac.

— Ho, ho, pa on vas neće čekati ni sata! Da li je trebalo da se sretete ovde ispred grada?

— Da, ovde na mostu preko Kanadijana.

— Tako dakle! Ne ja ga nisam video — uzvрати stari. — Ovde niko nije, meni nepoznat boravio, i... prekinuo je u pola rečenice i pogledao upitno maršala Erpa. — Kako je izgledao?

— Kada bih to znao! On mi duguje novac, jer je kod mene naru-

čio goveua pre godinu dana i nije mi još platio. Pošto je sada trebalo da jašim na jug, dogovorili smo se da se ovde sastanemo. Hteo je da mi preda polovinu sume.

— To i nije loša zamisao — zaključio pecaroš. — Na poštu se baš ne može čovek mnogo osloniti.

— U pravu ste.

— Ne, ovde niko nije čekao.

— Možda uopšte i nije čekao. Možda je prosto samo prošao ovuda i odvezao se dalje.

Vozio? Stari je nekoliko trenutaka napregnuto razmišljao.

— Da, da, bio je baš jedan s kolima, ali on je došao sa severa. Međutim, on nipošto nije izgledao kao čovek koji svoj dug ne može posle jedne godine da isplati. To svakako nije bio on. To sam vam rekao tek onako, jer ste pomenuli kola.

— Zar sam to kazao? — upita čovek iz Misurija iznenađeno.

Onda se setio da je pomenuo reč „dovezao“. Ustvari, upotrebio je pravu reč, jer čovek koji je oteo dete morao je da se služi kolima. Kako bi inače mogao da odvede dete u sred bela dana?

— Da se razumemo, mister, čovek koji duguje novac nije nikakav lupež. Prosto ima neke novčane neprilike — pokušavao je maršal i dalje da postakne starog na razgovor.

Uzgred rečeno, Vajat Erp je već ceo jedan dan pokušavao nešto da sazna. Bio je na Boj ranču i u naselju Edi.

— Verovatno taj čovek ima neki mali ranč.

— Pa i nije tako mali, nastavljao je Erp.

— Znate, mister, ovuda često po-

neko prolazi. Taj čovek, na koga sam ja za trenutak pomislio, sigurno bi, da je vaš poznanik, malo i pričekao.

— To i ja pretpostavljam.

— Ne, čekajte, sada se sećam bolje. Pitao me je kako se ova reka zove. Zar vam se ne čini čudnim da se stalno podsećam baš na tog čoveka, a ovuda prolazi dosta ljudi.

— Nije to ništa čudno. Verovatno ostale, uglavnom, poznajete.

— U pravu ste. Glavni drum poštanske kočije vodi nešto dalje odavde, a ne preko reke kroz grad. Zbog toga se ovde retko šta dešava. Srećom se ne dešava, jer teško da bi ikada neka riba zagrizla mamac.

U tom trenutku se pecačeva sreća promenila. Na kraju udice koprcala se krupna riba.

— Grom i pakao, prava ribetina! — uzviknu starac i počeo da podvriskuje kao deran. — Hej, mister, pa vi mi donosite sreću! Pored toga ste mi još poklonili cigaru. Ostanite još malo ovde. Baš mi je žao što tog vašeg poznanika nisam video. U poslednje vreme doista nije niko dolazio, osim tog čoveka sa kolima. Imala su arnjeve. Međutim, on nije dolazio iz grada, nego, naprotiv, sa severa i odvezao se u grad. Hej, čekajte, ali on se odmah i vratio iz grada! Sada se tačno sećam! Pamtan sam ja starac. Samo mi treba vremena da se svega setim. Odvezao u grad i tako brzo vratio da sam skoro pomislio da nije ni ulazio u Taskosu. Pa da, to mora da je taj vaš poznanik! Verovatno, pošto vas nije video odmah se i vratio. Ja sam, u međuvremenu, napustio svoje pecaroško mesto na mostu i sišao na obalu reke da starom Kripenu pravim društvo. Stajali smo tako da

sam mogao da vidim kako se kola ponovo kotrljaju preko mosta. Hej, mister, to je doista veoma korisno obaveštenje za vas. Kada to znate, ne morate ga uopšte čekati. Baš tako je bilo! Sada, kad ste me vi podsetili da razmišljam, svega sam se setio. On vas je ovde tražio, pa pošto vas nije našao, odvezao se do grada i najverovatnije se, veoma srećan, brzo vratio.

Vajat Erp je gledao preko ograde mosta u reku, čija je površina pri zalazećem suncu dobila zlatni odsjaj.

— Tako je. Najverovatnije je to moj poznanik. Veliko vam hvala, mister...

— Nogales.

— Moje ime je Erp.

— U redu, veliko vam hvala za cigaru. Voleo bih da nađete svog poznanika, mister Erp...

Stari je prekinuo u pola reči, ispitivački posmatrao stranca i nesvesno uzmicao. Učinio je to prilično nespretno, tako da je strušio kofu u kojoj se nalazila velika riba. Bacakala se i već stigla do ivice mosta. Najverovatnije bi uspela i da skoči natrag u vodu da je maršal nije munjevitim pokretom uhvatio.

— Evo, mister Nogales, bilo bi doista šteta!

Starac vrati ribu u gotovo praznu kofu. Pogled mu je i dalje bio prikovan za stranca, posebno za levu stranu grudi, gde se nalazila jedva primetna tamna mrlja.

— Kako ste ono kazali, mister...

— Erp.

Vajat se vinu u sedlo.

— Erp, vi... ja... sam prilično čudan čovek. Mister, smeo bih se kladiti, da vas poznajem. Zbilja, va-

še mi je lice sigurno poznato. Da, da, ja kod kuće na zidu imam jednu sliku koju je moj unuk pre dve godine isekao iz novina. Na njoj je slika čoveka sa zvezdom. To je maršal Erp, koji je u O. K. Koralu u Tombstonu udesio Klantonovu bandu.

— I tako nešto vi vešate po zidu svoje kuće — osmehnu se Vajat i htede da povuče uzde.

— Vi ste Vajat Erp?

— Do danas sam u to bio sasvim uveren.

— Mister Erp! Maršal! Svevišnji, veliki Erp lično! Kuda ste se to uputili, maršale? Čujte, moram nešto da vam kažem. Ovde je pre nedelju dana, ne ima više, izvršeno strašno razbojništvo. Jedno dete je oteto. Do dan danas niko nije mogao da uđe ubici u trag.

— Ubici? Zar se zna da je dete ubijeno?

— Ne, to se ne zna. Ništa se ne zna. — Zastao je opet u pola rečenice, počeo se iza uha, a onda uzviknuo: — Baš sam prava budala! Gluplji sam od bivola! Vi ni sa kim niste ugovorili sastanak, niti postoji čovek koji vam duguje novac za goveda. Vi tražite ubicu, zar ne?

— Ja ne tražim nikakvog ubicu, mister, nego dete i otmičara.

Stari Teksašanin razrogači oči. Drhtavim rukama mašio se za cigaru, koju je spustio na ogradu mosta.

— Prokletstvo, pa to je luda stvar! Vajat Erp je ovde! Ja sam ga prepoznao!

Naravno, pecaroš ga nije prepoznao, ali mu maršal nije protivrečio.

— Čujte, mister — rekao je Erp. — Trebalo bi da mi učinite uslugu.

Nije nipošto potrebno da svako sazna da sam ovde. Konačno, nije isključeno da se otmičar sa detetom nalazi negde u blizini.)

Starac je energično klimao glavom.

— Možete se mirno osloniti na mene, mister Erp. Mogu da vam kažem da sam jednom ranije bio pomoćnik šerifa u Taskosi i da umem da ćutim. Svevišnji, vi sigurno mislite da je onaj čovek sa kolima otmičar?

— Ja ništa ne mislim, mister. Prvo ću da odjašim u grad i razgovaram sa šerifom i roditeljima, a onda ću videti šta dalje treba činiti.

— Možda ćemo se još koji put sresti. Veoma bih se radovao. Možete se mirno osloniti na mene. Čuću!

Dok su se rukovali, ni maršal Vajat Erp, a ni stari pecaroš nisu ni slutili da je čovek, o kome je bilo reči, doista otmičar.

Vajat Erp odjaha u grad. Zauzvatio je konja ispred šerifske kancelarije. Brkati čuvar zakona iz Taskose je upravo izašao iz dvorišta, pa kada je ugledao stranca, zadenuo je palčeve u naramenice.

— Da ne tražite možda mene, mister?

— Da. Hteo bih na trenutak sa vama da razgovaram, ukoliko je moguće.

Šerif klimnu glavom, onda pođe ispred stranca u kancelariju.

— Ovde je užasno sparno, zar ne — rekao je, ponudivši strancu stolicu, smeštajući se iza pisaćeg stola pretrpanog hartijama. — Nije baš lako biti šerif. Najteže mi, pravo

da vam kažem, pada to silno piskaranje.

— Ne sumnjam u to — uzvрати Erp.

Vajat se smesti na ponuđenu stolicu, skide šešir i obrisa znoj sa čela.

— Ja sam ovde zbog otetog deteta.

Šerif skoči sa stolice, kao da ga je izbacila opruga i odmah se desnicom maši za izlisanu dršku svog kolta.

— Zbog otetog deteta? — Procedio je kroz zube uveren da pred njim sedi lično otmičar. — Čoveče, vi doista imate nerve! Pa to je užasno. Zar vi verujete da možete na tako lak način da se dočepate otkupnine? I to još od ljudi koji nemaju ništa? Reći ću vam nešto; prevarili ste se u računu. Barkerovi su puka sirotinja. Dečak nije bio sin vlasnika velike kuće, ispred koje ste ga oteli, nego sin jednog sirotog štalskog sluga, koji živi u potkrovlju dograđenog dela kuće.

Šerif je munjevito izvukao revolver iz futrole i uperio ga na stranca. Ruka mu nije bila naročito sigurna. Jedva primetno je podrhtavala. Osim toga, nije se osećao najbolje u svojoj koži. Videlo se to i po tome što mu je čelo bilo orošeno krupnim graškama znoja.

— Niste imali sreće! Stvar je propala. Nećete izvući ni probušeni cent.

Na tremu su odjeknuli koraci. Na vratima šerifske kancelarije pojavio se poštari.

— Evo, Džef, donosim ti poštu. Samo jedno pis...

Prekinuo je kada je primetio revolver u šerifovoj ruci. Zbunjen je pogledao u čoveka na stolici, koga je mogao da vidi samo s leđa.

— Hej, Ben, hodi na trenutak ovamo i pogledaj ovog momka! Znaš li ko je to? Niko drugi...

Poštar je u dva koraka bio ispred maršala, a onda snažno pljesnu rukama.

— Vajat Erp! — uzviknuo je. — Da čovek poludi!

— Šta to trabunjaš, Ben — brecnuo se šerif.

— Čoveče, znaš li koga držiš na nišanu? To je maršal Erp!

Šerifu je počela da drhti brada.

— Vajat Erp! Ali... on je rekao...

— Rekao sam šerifu da sam došao zbog otetog deteta — umeša se sada maršal.

Poštar mu spontano pruži obe ruke.

— Ja sam vam lično poslao telegram, mister Erp! Nesrećni ljudi nemaju više ni dolara. Dečakov otac je konjušar i do sada je potrošio silan novac baš u vezi sa tim nesrećnim događajem. Nalazim da je veličanstveno što ste doista došli ovamo! Nisam se usudio da se nadam, ali sam zato molio boga da dođete.

Vajat je ispitivački posmatrao poštara.

— Nas dvojica smo se već videli?

— Kako da ne! Ja sam pre tri naest godina bio poštar u Elsvortu i tamo sam video kako potpuno nepoznati vozač poštanske kočije, po imenu Erp, drži na nišanu Bena Tomstona, koji je ugrožavao ne sa-

mo šerifa i njegove pomoćnike, nego i ceo grad.

Vajat mu srdačno steže ruku.

— Veoma se radujem, mister Hopkins, što smo se ponovo videli.

Šerif zbunjena izraza vrati kolt u opasač.

— Ja sam doista ispaio pravi vo, mister, Erp. Uopšte ne znam kako da se izvinim. Već sam poverovao da sam tog lupeža dokopao...

Posle toga su obojica — šerif i poštar — obavestili Vajata o svemu. A to je, na žalost, bilo veoma malo.

Poštar je otrčao da javi roditeljima malog Džima.

Nesrećni otac je stajao sa dvojicom svojih prijatelja u dvorištu i začuđeno video poštara kako trči prema njemu.

— Šerif hoće sa vama još jednom da govori — saopštio mu je Hopkins, teško prikrivajući uzbuđenje.

Džoe Barker pozva ženu, a onda su svi, troje pošli prema šerifskoj kancelariji.

— Šta hoće šerif? — pitala je žena.

— Hoće da vam postavi samo jedno pitanje...

Kada su ušli u kancelariju, ugledali su stranca. Srce nesrećne majke počelo je uzbuđeno da kuca. Šerif pokaza na maršala i reče:

— Ovo je Vajat Erp. Došao je samo zbog telegrama koji mu je Hopkins poslao.

Žena se formalno ustremi prema maršalu. Uhvatila ga je za ruke i jecajući procedila.

— Mister Erp! Zahvaljujem vam što ste došli! Vi mora da imate veoma dobro srce, jer inače sigurno ne

bi ste prevalili tako dug put samo radi toga da tražite nepoznato dete.

Pošto su se roditelji malo smirili, odgovarali su na pitanja koje im je maršal postavljao.

Vajat Erp je smatrao da mu je dužnost da spreči lažnu nadu.

— Prošlo je već prilično vremena. Ukoliko je otmičar pobegao iz ovog kraja, ima ogromnu prednost. No, ja ću pokušati sve što se pokušati može. Međutim, ne mogu ništa da vam obećam.

— Naravno — rekao je Džoe Barker žustro. — Pa mi to znamo, maršale. Ništa drugo ne možemo da činimo izuzev da se molimo i da se nadamo. A saznanje da ste vi za petama tom razbojniku, znači nam veoma mnogo.

— Ja mu još nisam za petama. To bi isto tako mogao da bude i neko iz grada.

— Neko iz grada — promuća zbušnjeno žena. — Mislite čovek?

— Isto tako bi mogla da bude i žena — primeti maršal.

— Zar žena? — uzviknuše oba roditelja u glas.

— Naravno da je mogla da bude u pitanju i žena. Ovde na zapadu se tako nešto nije dešavalo, ali na istoku u Los Anđelesu na primer, jeste.

— Na žalost, maršale, ni čovek ni žena se nisu do sada javljali zbog otkupnine.

— Znam. To još više otežava slučaj.

Šerif se pobrinuo da ni roditelji otetog deteta, a ni poštari ne govore nikome da je Vajat Erp u gradu.

Vajat Erp je motrio na kuću vlasnika konjušnice, okolinu, ljude koji

su tamo radili, susede i starce na reci. Utrošio je na to ceo jedan dan. Razgovarao je sa mnogim ljudima, ali krajnje neupadljivo, tako da nisu ni osetili da nepoznati stranac traži za nestalim dečakom.

Neki od tih ljudi izražavali su svoje sumnje, ukazivali mu na zanimljive činjenice. Maršal je ubrzo utvrdio da su to prazna sumnjičenja i da se ljudi međusobno sumnjiče samo iz osvete.

Popodne drugog dana maršal osedla konja.

— Hoćete da odete — pitao je šerif.

— Da.

— Onda ste svakako sigurni da je traganje za ubicom ili, kako vi kažete, otmičarem ovde u gradu uzaludno.

— U to nipošto nisam siguran, šerife. No prekjuche mi je stari Nogales pričio...

— O i s njim ste znači razgovarali? Ja mislim da je on po malo izlapeo i da se onome što on govori ne treba da pridaje velika pažnja.

— Može biti. U svakom slučaju, on mi je ispričao da je pre dvanaest dana video jednog čoveka na mostu sa kolima.

Maršal je dalje govorio, a šerif se iznenada u jednom trenutku lupio po glavi.

— Grom i pakao! Nogalesova priča nije prazna. I ja sam, naime, sreo tog čoveka.

— I vi? Gde?

— Između Čaninga i reke.

— Kako izgleda?

— To je teško reći.

— Kojih je godina?

— Možda četrdeset pet, a možda

i nešto stariji. Tvrdo uglasto lice, veoma bledo i tamne oči. Nosio je zelenkasti šešir, belu košulju i crnu mašnu. Imao je i prsluk. Čini mi se da je bio svetao, ali nisam siguran. Čekajte, sada mi je nešto palo na pamet, nešto o čemu sam mislio, kada smo se sreli. Na moje pitanje odakle dolazi, odgovorio je iz Kolorada. No, smeo sam da se kladim da su kola, koja je vozio, izrađena negde u Larami visoravni. Kao što sam vam ispraćao, ja sam nekoliko godina u Fort Laramiju radio kao pomoćnik šerifa. Takva kola, kakva je vozio čovek o kome govorim, izrađuju se baš u toj pokrajini.

Ovaj podatak a kolima je dosta značio. Često se dešavalo, uostalom, da ljudi putuju iz jedne države u drugu.

— Naravno — zaključio je šerif — bila bi besmislica jahati sada gore u Vajoming. Do tamo ima gotovo pet stotina milja. Danas još, kada se setim svog puta, užasnem se.

Šerif iz Taskose, naravno, nije znao da je Vajat Erp taj put nekoliko puta prešao. Uostalom, ne retko je išao iz mesta u mesto, iz pokrajine u pokrajinu, međusobno udaljene i preko hiljadu milja.

— Hteo bih još da vam kažem — dodao je šerif — da mi se taj čovek doista na neki način učinio čudnim. Govorio je čisto i bez akcenta, pa se po tome ne bi moglo utvrditi da je sa severa, ali mi je delovao nekako izbezumljeno progonjeno.

Šerif je i dalje razvijao priču, puštajući mašti na volju. Vajat Erp ga je pažljivo slušao neko vreme, a onda pratio tok svojih misli.

Šta li je taj čovek sa kolima iz

Laramija tražio ovde? Prešao je kolima preko mosta, a onda pitao za ime reke, po čemu bi se moglo zaključiti da ovaj kraj uopšte ne poznaje. Onda se odvezao u grad, stigao do druge kuće i okrenuo kola.

Kola! Šta traži čovek s kolima na kraju grada koji ne poznaje?

— Taj čovek je ovde bio stranac. Verovatno je imao cilj. Ali je zalutao. Nije nameravao da dođe u Taskosu. Najverovatnije je krenuo na jugozapad.

— I bez obzira na sve vi hoćete da ga sledite? — Pitao je šerif zbunjeno.

— Kao što sam do sada pratio svaki trag.

— Pakao! Cirkus! — iznenada uzviknu šerif. — Da, na tu grupu cigana uopšte nisam mislio.

— Sreo sam ih u Adiju. Bezazleni ljudi, budite uvereni.

— Kada vi kažete onda je tako, ali u poređenju sa grupom cigana, onaj čovek sa kolima iz Laramija je još deset puta bezazleniji.

Kao i uvek, šesto čulo maršala Erpa stupilo je u kritičnom trenutku u dejstvo. Nešto je u njegovoj svesti zvonilo na uzbunu. Najviše ga je uznemiravala činjenica što je otmičar nestao bez traga, ne traživši novac za otkupninu. Znači, nije mu bio potreban novac, niti je to bilo u pitanju. Čovek sa kolima iz Laramija je bio dobro odeven!

Najzad se pozdravi sa šerifom, poštareom Hokinsom i nesrećnim roditeljima i napustio grad.

Jahao je ponovo preko mosta i tu zatekao Nogalesa.

Starac ga na trenutak zadrža.

— Možda je sve ono sa strancem,

o kome sam vam govorio, čistá besmislica, ali još nešto mi je palo na pamet. Imao je potpuno nov točak na kolima. Bio je do te mere nov, kao da ga je ispred samog mosta promenio. I još nešto, nije bio isti kao ostali točkovi.

Ovaj podatak, ma kako se možda nekome činio nevažnim, bio je dovoljan da maršal promeni odluku da napusti tako brzo okolinu Taskose.

Starac je nastavio da priča.

— Bio je to desni zadnji točak, dobro se sećam. Pao mi je u oči zbog toga što su ostala tri točka bila pokrivena slojem prašine i imala ogrebotine. Taj četvrti novi točak je po veličini bio isti kao ostali, ali je imao veće obruče i ličio na točkove koji se ovde kod nas prave. Čekajte malo! Nije ga mogao nabaviti ni u Čaningu. Najverovatnije negde usput.

— Maršal je napregnuto razmišljao. Možda je vlasnik kola sa arnjevima imao i rezervni točak. To je bilo moguće, jer mnogi ljudi kad polaze na dug put ponesu peti točak.

Ako ga nije imao, onda je negde usput u ovom kraju morao da pribavi novi točak.

Vajat Erp pokloni starom Nogalesu još jednu cigaru i odjaha. Nikako nije mogao da se oslobodi osećanja, koje ga je obuzelo, kada je prvi put razgovarao sa starim Nogalesom. Još od tog trenutka kao da mu je neki unutrašnji glas govorio: možeš odmah da se vratiš. Put u grad je nekoristan, sledi čoveka sa kolima...

Jahao je starim poštanskim putem sve dok nije stigao do mesta gde skreće sa jugozapada.

Pošto je prevalio nekoliko statina

jardi, iznenada je primetio na jednom drvetu pričvršćenu dasku, na kojoj je nevešto bilo ispisano slovo „B”. Setio se da je tu dasku video još kad je dolazio u Taskosu. Bio je to putokaz za Boj ranč. Zatekao je vlasnika imanja u dvorištu. No, obratio se prvo kovaču i raspitivao se o strancu sa kolima.

Kovač je energično odmahnuo glavom.

— Čekajte malo, novi točak, a da, da, gazda mi je rekao prošle nedelje...

Vilijam Boj je čuo ovaj razgovor i prišao im.

Maršal dodirnu obod šešira.

— Moje ime je Erp. Upravo sam...

— Erp? — Stari stočar nabra obrve. — Niste valjda poznati šerif iz Dodž Sitija?

— Da, ja sam iz Dodž Sitija.

Onda je obavestio Vilijama Boja šta ga ovamo dovodi.

Rančer se osmehnu:

— Taj stari momak sa mosta ima oštre oči. Tačno je. Ja sam pre četrnaest dana dao strancu jedan točak broj sedamnaest.

Tako je čovek iz Misurija od treće osobe dobio opis nepoznatog koga je sledio. Opis se gotovo potpuno podudarao sa šerifovim i Nogalesovim.

Bilo je veoma zanimljivo što rančer uopšte nije imao utisak da stranac deluje kao progonjen.

Maršal je razmišljao o svemu i zaključio da stranac jasno i nije imao razloga da tako deluje, jer kada je menjao točak još nije prešao most preko Kanadijana, niti je ukrao deke siromašnog konjušara Barkera.

Pokazalo se da Vilijam Boj zna

mnogo više o strancu od pecaroša i čuvara zakona.

— Sasvim slučajno sam bacio pogled kroz platno, dok smo menjali točak. Video sam kožu sivog medveda. Pala mi je u oči zbog toga što je bila veoma velika i prilično sveža. Na dva mesta na prevojima bila je potpuno svetla.

Možda je stranac trgovac krznima? Trgovac s krznima iz Laramija?! To je bilo teško pretpostaviti. Trgovci ovom robom dolaze iz Flamina, Montane ili Kolorada.

Kolorado? Zar nije rekao šerifu da dolazi iz Kolorada?

Kuda li se uputio? Nije vredelo razbijati glavu pitanjima na koja u ovom trenutku nije mogao da nađe odgovor. Zahvalio je rančeru na ljubaznosti i nastavio put. Dug i mrkotrpan put prema severu. Proteklo je gotovo pola meseca od kako je čovek sa kolima promenio točak.

*
* *

U Čaningu niko više nije mogao da se seti stranca sa kolima. Ni u Hartliju. Na južnom delu obale jezera Rita Blanka stanovao je ribar koji je obavestio maršala:

— Da, video sam kola. Nailazila su sa puta. Čovek je zastao ovde kod gaza da napoji konja. Bio je sam, čini mi se...

U Dalhartu niko nije video kočiju, ili se bar toga nije mogao da seti.

Da li je moguće da je stranac još od samog jezera skrenuo oštro na sever, prema pokrajini Simaron. Isto tako nije bilo isključeno da je skrenuo na severzapad, pa duž reke

Mustang prema Klejtonu i Novom Meksiku.

Od tri mogućnosti koje su postojale maršal se opredelio za sever. Nije imao sreće. Nigde, ni na usamljenim farmama kraj puta, ni na usputnim stanicama za zamenu konja, niko nije video kola sa arnjevima. A upravo u toj usamljenosti se ljudi i posle četrnaest dana moraju da sete da li su videli kola ili ne.

Erp je pomislio da je skrenuo sa traga stranca i da se najverovatnije ovaj uputio prema zapadu, prema Klejtonu.

No, na žalost, ni tu nije bilo nikakvog traga. Predeo je bio gušće naseljen pa kočija nije nikome pala u oči. Odlučio je da krene ipak na sever. Osamnaest milja iza Klejtona, u malom naselju Dora imao je uspeha. Sarač Flinberi, čija se kuća nalazila na samom ulazu u grad, odmah se setio:

— To su bila jedna mala, laka kola sa arnjevima. Čovek na kočijaškom sedištu je bio bled i umoran, kao da mnoge noći nije trenuo. Bilo je veoma kasno kada je stigao, mrak je već potpuno osvojio. Izgleda da mu se veoma žurilo...

To je bilo sve.

Ispostavilo se da se stranac nije zadržao u naselju. No, maršalu je bilo važno da je na pravom tragu. Bio je siguran da bar osamdeset milja, sve gore do Ratona na granici Kolorada, pa čak i do Trinidadada, čovek koga sledi neće menjati pravac. Gde god se usput raspitivao, niko nije video dečaka od pet godina kako putuje kolima sa jednim čovekom,

Najzag je i neumorni maršal Vajat Erp morao da predahne. Odlučio je da ostane u Trinidadu i iznajmi sobu u Baksterovom pansionu. Morao

je da da rublje na pranje, da se snabde namirnicama i promeni potkovicu na prednjoj nozi svog vranca.

Jahanje po ovoj žezi bilo je izuzetno naporno. Uspeo je da prevali ogromnu deonicu kroz Teksas, Oklahomu i Novi Meksiko. Pošto se osvežio i okupao, spustio se potpuno odeven na postelju i zagledao u tavanicu.

Da li on, u stvari, sledi fantoma? Možda je za petama čoveku koji nema nikakve veze sa otmicom dečaka?

Prvi put u svom životu maršal je sledio čoveka u čiju krivicu nipošto nije bio uveren, čak nije preterano ni sumnjao u njega

Stigao je čak ovamo sledeći neki svoj unutrašnji glas. I do sada je on to činio. U mnogim slučajevima sledio je unutrašnji glas i imao uspeha. Samo, u svim tim slučajevima postojale su neke indicije i daleko jača sumnja.

Ležeći tako, dvoumio se da li da i dalje prati taj svoj unutrašnji glas. Zar nije bilo ipak bliže istini da je taj zločin počinio jedan konjušar pacovskog lica, po imenu Nila Korteze, koji svog kolegu Džoa Barkera već punih sedam godina smrtno mrzi zbog toga što mu je lepu i bujnu Eli oteo ispred samog nosa. To je maršal Erp saznao za vreme svog boravka u Taskosi. Posmatrao je konjušara Kortezu, ali nije primetio nita što bi ga uputilo na to da je ovaj polumeksikanac doista oteo dete, bez obzira što je Barkera mrzeo, pa mu čak pre sedam godina i pretio.

Korteze je stanovao u maloj kolibi u veoma prometnoj ulici Taskose.

Živeo je sa svojom sestrom u kući, čuo o njoj samo najlepše od suseda.

Od ranog jutra do kasno uveče Korteze je radio u konjušnici sa Barkerom i ničim nije pokazivao mržnju, niti zloradost zbog nesreće koja je zadesila Barkera.

Istini za volju, bio je mrzovoljan i ne naročito omiljen, ali nije pio više od ostalih konjušara i živeo kao i oni. Osim toga, bio je to veoma primitivan čovek, pa mu maršal nikako nije mogao da pripiše jedno tako lukavo smišljeno i vešto izvedeno nedelo.

Vajat je bio uporan, pa je i Kortezi rekao ko je i zbog čega je došao. Konjušar je odmahivao glavom i žestoko psovao nepoznatog razbojnika. Kada ga je maršal podsetio na mržnju koju je gajio prema Džou Barkeru, siromašni sluga je iznenađeno sklopio ruke i pogledao svoju sestru tako užasnuto, da je Vajat bio ubeđen da ima posla sa nedužnim čovekom.

Pa ipak za sve vreme svog boravka u Taskosi nije ga ispuštao iz vida. Rekao mu je da ni o čemu ni sa kim ne govori, pa ni o tome da je upoznao maršala Vajata Erpa i da ga je on potražio da razgovara s njim...

Sve to, naravno, nije značilo da je sumnja u nepoznatog čoveka sa kolima, koga je sada sledio, mogla da bude veća.

Do duboko u noć ležao je i razmišljao o svemu. Iako se nije odmorio, već u rano jutro sledećeg dana bio je opet u sedlu i nastavio put. Pre nego što je krenuo „ponovo je morao da lupa glavu na koju stranu da se uputi.

Od Trinidada do Larami visoravni bilo je punih četiri stotine pedeset milja. Nepoznati je rekao šerifu da ide u Kolorado.

Maršal je odlučio da krene u pravcu Kolorada. Pošto je prevalio trideset sedam milja mogao je samo da zaključi da niko usput nije primetio kola. Šta sad? Posle kraćeg dvoumljenja nastavio je i dalje u tom pravcu sve do Puebla.

Iz dana u dan nada da će sresti nekoga ko je video čoveka u kolima bivala je sve manja. Drum poštanske kočije bio je veoma prometan, pa takva kola teško ko može i da primeti. Čak i da ih je neko primećio, kako bi mogao da ih se seti posle pola meseca?

Možda je nepoznati ipak skrenuo prema planinama, dakle u pravcu zapada? Vajat je stigao do velike raskrsnice. Bilo je nekoliko puteva koji su se odvajali za zapad. Ipak nastavio dalje ka severu. Jedne kišne večeri stigao je u Kolorado Springs.

I baš ovde, u jednom od najživljih gradova u celoj državi, saznao je nešto od čega mu je na trenutak zastao dah.

Vajat je ostavio svog konja u velikoj Banerovoj konjušnici. Vlasnika je još od ranije poznao. Upravo se uputio prema „Kolorado” hotelu, u kome je takođe ranije boravio, kada je sreo Kerola Longfeloua. U vreme kada je maršal zajedno sa Dokom Holidejem boravio u Kolorado Springsu, ovaj dugonja je bio zamenik šerifa. I danas je Longfelou nosio petokraku zvezdu na prsluku. Skinuo je šešir i radosno skočio s konja kada je poznao maršala.

— Mister Erp! Vidim li ja to dobro, ili je u pitanju priviđenje?

Vajat priđe mladiću i srdačno se pozdravi:

— Helo, Kerol, kako ste? Šta radi mister Genan?

Kada je maršal pomenio ovo ime, mladićevo lice se ukoči. Stavio je šešir na glavu i uzvratilo muklo:

— Šerif je mrtav.

— Genan mrtav? Zar je bio bolestan?

— Ne, bio je zdrav kao vi i ja.

— To i ja mislim.

— Našao sam ga pre nedelju dana mrtvog pored jednih prevrnutih kola u Fenerovom dvorištu.

— Fener? Je li to beše kovač?

— Tačno. Tamo je ležao gazda sa nožem u leđima.

— I?

— Nema nikakvog „i”, maršale. Apsolutno ništa. Niko nema pojma. Dad Fener od tog dana sedi u zatvoru, jer je sudija Harison iščeprkao da je dugovao šerifu četrnaest dolara, koje je izgubio na pokeru.

— Ali, to nije moguće.

— Na žalost jeste. Ne znam da li poznajete sudiju Harisona?

— Ne. U vreme kada sam ja dolazio u Kolorado Springs sudija je bio stari Fleming.

— On je mrtav. Odavno je već pod zemljom. Ubio ga je Džoni Kalton, pošto se vratio s robije. Odležao je pet godina. Kalton je naravno obešen, ali to sudiji Flemingu nije vratilo život. Harison je mlad čovek, hladan i slavloljubiv.

Vajat je pogledao niz ulicu. Gde god je stigao, svuda se sretao sa razbojnicima i svuda je bila potrebna pomoć čuvara zakona. Kakva surova zemlja! U toj surovoj zemlji bilo je veoma mnogo bespomoćnih ljudi u nevolji. Evo ovde je, na primer, jedan slavloljubivi mladi sudija uhapsio starosedeoce u ovom gradu pod sumnjom da je počinio ubistvo zbog

toga što je svojoj žrtvi dugovao četrnaest dolara.

— Ko je sada šerif? — raspitivao se maršal.

— Juče su bili izbori. Ja... ovaj nisam hteo da prihvatim dužnost već i zbog toga što je Ajk Hamer mnogo duže bio Genanov pomoćnik. No, dobio sam osamdeset posto glasa.

— Dakle, Kerol, mnogo sreće!

Lonfelou tužno odmahnu glavom.

— Iako bi trebalo sada da se radujem od sveg srca što mi čuveni maršal Erp želi sreću na novom poslu, ja sam prilično nesrećan. Kod mene u zatvoru sedi kovač pod sumnjom da je izvršio ubistvo zbog bednih četrnaest dolara.

— Mogu li da ga vidim?

Lonfelou je spremno poveo maršala do zatvora.

Kovač je bio čovek pedesetih godina, krupan, mišićav i ćutljiv. Udarac, koji je doživeo, tako ga je teško pogodio da je za veoma kratko vreme ovde u zatvoru naglo ostario.

— Hej, Dad, ustani, imaš posetu! — doviknu mu novi šerif.

— Nikakva poseta mi nije potrebna više — promrmlja kovač.

— Čoveče, ustaj konačno — podviknu čuvar zakona. — Vajat Erp je ovde. Hteo bi da govori s tobom.

Kovač naglo podiže glavu. Pogledom punim neverice posmatrao je maršala.

— Vajat Erp? Da, to je on. Maršale, nebesa, kakvo iznenađenje! Vi ćete mi sigurno pomoći. Iščeprkaćete istinu! Da li je moguće da ste mene radi ovamo došli?

Skoro se zagrcnuo, zatim prišao

rešetkama i grčevito ih stegao svojim snažnim šakama.

— Ja to nisam učinio, maršale. Kunem vam se kao što sam se zakleo i sudiji. No, kunem vam se još ovo, da ako mi prilikom sledećeg suđenja ruke ne budu vezane, udaviću tog poganog psa, tog sudiju...

— Dad, misli na svoju decu i svoju ženu — opomenu ga šerif.

— Mislím ja na njih, Kerol, ali isto tako mislim na to da je taj lji-gavac od sudije u stanju da odvede i druge nedužne ljude, onamo kuda mene namerava da odvede. Na vešala!

Polu sata kasnije maršal se obreo ispred sudijine kuće. Nalazila se u zapadnom delu grada. Bila je to nova dvospratnica, okružena lepo uređenim vrtom.

Pošto je povukao zvono na vratima, pojavila se žena.

— Hoćete li molim vas da me prijavite sudiji, gospodo?

— Kako je vaše ime?

— Erp.

Žena klimnu glavom.

— Pokušaću, mister. Kako ste rekli da se zovete?

U dnu hodnika se pojavio visok, vitak čovek. Koža mu je bila svetla, lice mršavo, nos šiljat, a kosa pepeljivo plava. Maršal nije baš bio uveren da su sudiji bile neophodne naočari, koje je imao na nosu. Velike naočari u zlatnom okviru. Pre bi se poverovalo da ih nosi zbog toga da deluje važnije.

— Ko ste vi? — upitao je oštro.

— Moje ime je Erp.

— Odakle dolazite?

— Iz Kanzasa.

— I šta hoćete?

Na maršalovom čelu usekla se bora.

— Ja ne verujem, mister Harison, da vam je namera da me ovde na vratima saslušavate. Hteo bih da sa vama razgovaram.

— Ja nemam vremena — promrsi sudija i htede da se okrene, ali ga Vajat dokopa za mišicu. Oči su mu sevale.

— Slušajte, Harison, ja nisam prosjak i od vas ne tražim ništa. Hteo sam samo da vam kažem da ću sutra prisustvovati suđenju kovača Fenera.

— To me uopšte ne zanima.

— Videćemo još. Hteo bih da vam kažem i to da ljudi u gradu odmahuju glavom, jer ne mogu da svhate zbog čega je kovač uhapšen. Naravno, odmahuju glavom na motiv ubistva, koji ste naveli.

Na licu slavljubivog sudije videlo se sada crvenilo gneva. Ipak je uspeo da procedi uzdržanim glasom:

— Niko nema prava da kritikuje moje mere.

— U zabludi ste, Harisone. Svi imaju prava da vas kritikuju. Naravno, kad činite takve strašne greške.

— Kakve greške — prosikta sudija.

— A kako biste hteli da nazovem to što ste jednog čoveka ostavili da leži u zatvoru više od dvadeset i četiri časa i to pod takvom sumnjom, a da niste održali zvanični pretres? Zakon Kolorada nalaže...

— Ja poznajem zakon!

— Očigledno ne. Inače biste znali da ste učinili nešto kažnjivo. Ja

ću pustiti kovača iz zatvora, kako se stvar ne bi još više pogoršala.

— Vi? Šta vi to uobražavate? Ko ste vi uopšte, čoveče? Vi, jedan...

Maršal steže mišicu mladog sudije.

— Bez uvreda, Dan Harison! Morao bih da van pripretim revolverom. Nego, da vam ponovim moje ime je Erp. Vajat Erp. Ja sam savezni maršal i ne verujem da vi kao sudija niste obavešteni o tome šta su moja prava i dužnosti.

Harison, uplašeno uzmače. Vajat mu dobaci:

— Do viđenja, mister Harison. Bilo bi dobro da za sutrašnje suđenje smislite nešto pametnije.

— Maršale! — uzviknu mladi čovek. — Molim vas, sačekajte malo. — Na licu mu se ogledao nemir i strah. Molim vas, uđite u kuću.

Kada se čovek iz Misurija našao u radnoj sobi sudije, čuo je veoma čudne reči o tome šta misli o pravu i nepravdi. Takva shvatanja maršal do sada nije imao prilike da upozna.

— Ljudi u gradu me mrze. Trude se da mi to jasno pokažu. Znam dobro da bi svakog novog sudiju takođe mrzeli, samo zbog toga ne mogu da se priviknu na to da više nema starog, dobrog, popustljivog sudije.

— Tako popustljiv nije bio, Harisone — prekide ga Vajat. — Uopšte nije bio popustljiv. Bio je veoma pravedan.

— U redu, ali meni ne daju nikakvu šansu. Sada još i taj ubijeni šerif. Stajali su ovde pred mojom kućom i tražili da obesim ubicu.

— Besmislica. To je bilo nekoliko pripitih siledžija. Dozvolite, to je ipak veoma slab razlog da vi na silu boga izmišljate izvršioca.

Dan Harison klonu u naslonjaču i zari lice u šake.

— A šta je trebalo da učinim?

— Da ostanete nepokolebljivi i činite ono što vam vaša služba nalaze, mladi čoveče. Koliko da vas obavestim, kovača nisam pustio na slobodu samo zbog toga da vas ne sramotim. Učinite to sami pre nego što ja učinim. I to odmah. Recite ljudima da je vaša dužnost da sve što je sumnjivo dobro ispitajte. Osim toga, saopštite im da ste Fenera držali u zatvoru tako dugo samo zbog toga što ste se nadali da će se zbog toga pravi ubica osećati sigurnijim i možda tako i odati.

Harison podiže oči i pogleda maršala ispitivački.

— Šta ste vi? Šerif? U redu, veliki ste šerif. Međutim, uveren sam da biste postali veći sudija.

— Ja ne mislim da je to naročito važno, mister Harison. Daleko je važnije biti dosledan na poslu za koji ste se opredelili. Do viđenja!

Erp je otišao, a mladi sudija zamisljeno gledao za njim. Samo četvrt sata kasnije došao je u šerifsku kancelariju.

— Mister Lonfelou, oslobodite Fenera.

Kada se spustio sumrak, u kovačevom dvorištu okupila su se četiri čoveka: maršal Erp, sudija Harison, šerif Lonfelou i, van sebe od sreće kovač Dan Fener.

— Pokažite mi tačno mesto gde je Genan ležao — ispitivao je Vajat novog šerifa.

— Ovde, pored prevrnutih kola. Maršal se sada obrati kovaču.

— Da li ćešće navraćao u vaše dvorište?

— Ne bi se moglo reći. Bili smo toduše u prijateljstvu i često igrali zajedno poker. Bila je to puka slučajnost da sam upravo tada dugovao. Naime, mnogo se češće događalo da on meni duguje i to mnogo veće sume. Tako je bilo već godina-ma i to nas je obojicu uveseljavalo. Vidite, baš te večeri, pre nego što smo ga našli, radio sam dosta dugo. došao je neki stranac i doneo točak. koji je slomio. Bio je to kolski točak prilično tanak. Tražio je da mu odmah dam novi, jer je žurio...

Maršal se trže i uhvati nesvesno kovača za mišicu.

— Kako je taj čovek izgledao?

— Kako je izgledao? Žao mi je ali toga više ne mogu da se setim. Nije bio star, ali ni mlad. Bilo je veće kad je došao ovamo noseći točak.

— Došao je s točkom? Dakle bez kola?

— Da kola su mu ostala... čekajte, rekao mi je da ih je ostavio pred nekom krčmom. Hm, to sam zaboravio. U svakom slučaju, doneo mi je slomljeni točak. Nisam baš imao odgovarajući, pa sam morao jedan da prerađujem.

— Gde su ostaci slomljenog točka? Gde ih je taj čovek ostavio?

Svi su sada začuđeno gledali maršala.

— Ne shvatam šta to treba da znači? Kakve to veze ima sa ubistvom šerifa? — čudio se sudija.

— Sačekajte malo — pomrsi Lonfelou. — Maršal nikad ne postavlja besmislena pitanja.

Na to Fener pokaza na opšte iznenađenje svih iza prevrnutih kola mesto gde je nađen ubijeni šerif.

— Ovde, tu su ležali ostaci točka...

— I gde ste ih uklonili?

— Ja? Nigde!

— Možda je to učinila vaša žena ili pomoćnik?

— Moja žena ovde ništa ne dira, jer nema pojma koji mi je deo potreban, a koji nije. Tako je od naše prve svađe, odmah posle venčanja, kada je u želji da napravi red, bacila nešto što mi je bilo potrebno. A Džoni, moj pomoćnik to je jedna neopisiva lenčuga, koji sasvim sigurno ništa nije raščišćavao ni sklanjao. Naprotiv, on je srećan kada nema šta da radi.

— Ali gde su mogli da nestanu delovi točka?

— Ne bih znao da vam kažem, maršale. A pravo da vam kažem, maršale, ne razumem zašto to sve pitate.

Erp mu nije odgovorio, nego je nastavio s pitanjima:

— Zar se ne čudite što su nestali?

— Ne, to me doista ne bi čudilo.

— Vi ih uopšte niste, uostalom, ni tražili, zar ne?

— U pravu ste. — Kovač se zamisljeno češao iza uha i nastavio: — Prokletstvo, koji to lupež tuma-ra po mom dvorištu i tako uzima što mu padne na pamet? Istina, od tog slomljenog točka nisam mogao da imam neke koristi...

— Molim vas, mister Fener, pokušajte da se setite šta je taj čovek rekao. Pred kojom krčmom su mu stajala kola?

Šerif je nabrajao kovaču sve krčme u gradu, ali ovaj je uporno odmahivao glavom.

— Zaboravio sam. Šta mogu?

Vajat Erp se obrati šerifu:

— To moramo da saznamo. Ako se to dogodilo pre nedelju dana, možda ćemo i uspeti.

Tada je ispričao ljudima šta ga je dovelo u Kolorado Springs.

Lonfelou nabra obrve.

— Da, prekjuče sam dobio obaveštenje o tome. Iz Denvera.

Sudija Harison je sve vreme stajao oborene glave. Onda je iznenada podigao pogled.

— Možda je to besmislica, ali ja sam prošle nedelje, mislim baš u utorak, bio pozvan kod gradonačelnika. Jedna od njegovih kćeri je još slobodna i on se sigurno nadao da bi se za nju mogao da interesuje neoženjeni sudija. Nije, uostalom, isključeno. Nego da pređem na stvar. Stigao sam u gradonačelnikovu kuću oko sedam sati uveče, a napustio je oko devet. Tada sam video čoveka kako postavlja točak na kola. Izgleda da je bio u Baringerovoj prodavnici.

Odmah su se uputili kod Baringera u radnju. Vlasnik, čovek četrdesetih godina pogledao ih je iznenađeno. Pošto ga je Harison pitao za stranca odmah se setio:

— Da, bio je. Kod mene, doduše, u toku jedne nedelje navratu preko stotinu ljudi, ali se tog čoveka ipak dobro sećem, jer je izgledao kao da je bolestan. Učinilo mi se da ima groznicu.

— Šta je od vas kupio?

— Kišnu kabanicu za dete...

Sad su sva četiri kasna posetioca stajala u memljivoj prodavnici, oskudno osvetljenoj lampom i pogledala se međusobno s nevericom.

— I onda — rekao je sudija iznenada — ponovo se vratio u kovačevo dvorište, jer se setio slomljenog točka. Nije nipošto želeo da

za sobom ostavi bilo kakav trag, pa je otišao da pokupi ono što je od njegovog točka ostalo. Verovatno je sreo šerifa, jer se u to vreme nalazio u obilasku grada. Možda je izgledao sumnjiv pa ga je Genan sledio. Otmičar je to primetio, sakrio se iza kola gde se nalazio njegov slomljeni točak i onda se dogodilo.

— Verujete li da bi jedan čovek ubio šerifa samo zbog nekoliko komada drveta! — uzviknu kovač.

— Čovek? — upita sudija muklo. — Zar je ta spodoba čovek? Verovatno se osetio ugroženim šerifovim dolaskom. Pomislite samo na njegovu rđavu savest!

*
* *

Vajat Erp je napustio Kolorado Springs još iste noći. Činilo mu se da sada zna pravac kojim treba ići. Čovek koji se od tog dana nalazio pod teškom sumnjom da je oteo dete konjušara iz Taskose, grabio je odlučno prema severu.

Zar je moguće da je slutio da mu je gonilac za petama? Nije isključeno. Konačno, veoma se trudio da sa sobom ne ostavi nikakav trag?

Međutim, nije mogao samo hoću da prolazi kroz gradove. Konačno, bila mu je potrebna hrana za njega, dete i konje, a svakako i voda. Što se vode tiče, nju e mogao i usput da pribavi. Pa ipak potpuno je nemoguće da obilazi sve gradove na putu ili da kroz njih prolazi noću.

Uprkos svemu tome, na putu od

šezdeset i pet milja, koji su deleli Kolorado Springs od Denvera, maršal nije naišao ni na kakav trag. Ni u glavnom gradu Kolorada ništa nije otkrio. Niko od mnogih ljudi, koje je maršal ipitivao, nisu videli ni kola, ni dete, a ipak morao je ovuda da prođe.

Od večeri u Kolorado Springsu u maršalu se probudila nada: nepoznati je kupio kišnu kabanicu za dete. Prema tome, mali Džimi bi morao da bude živ.

Da li je baš tako? Šta to treba da kazuje što je čovek kupio kišnu kabanicu za dete? Konačno, takvom kabanicom se mogu pokriti i leđa konja. Zar nije bilo mnogo ljudi koji takvim kabanicama bez rukava pri jakom pljuskju pokrivaju leđa svojih životinja. Dečija kabanica po veličini najbolje odgovara toj svrsi.

Maršala je obuzela još jedna sumnja: zar kišna kabanica ne može da posluži za to da se u nju uviije leš deteta i skolni na neko usamljeno mesto?

Postojala je i treća mogućnost, da je mali Džimi Barker od Kolorado Springsa doista još bio živ. Međutim, možda je otmičaru postao suviše neugodan i opasan pa ga je ućutkao?

Ni ta pretpostavka se nije mogla, tek tako, odbaciti.

U svojim razmišljanjima maršal nije zanemario ni činjenicu, da nigde usput do sada nije naišao na trag deteta. Svi su videli samo kola a vozača. To bi s jedne strane moglo da znači da je dečak odavno mrtav. Međutim, ko bi vozio leš deteta tako dugo po takvoj vrućini?

Bilo je to u Lafajetu. Maršal je došao do takvog saznanja da mu je za trenutak srce prestalo da kuca.

Sedamdeset milja severno od Denvera, na jednoj uzvišici, nalazio se grad Lafajet. Osnovao ga je pre četvrt veka Francuz i dao mu ime. U tom gradu je i danas bilo dosta ljudi koji su nosili francuska imena.

Čovek iz Misurija je na putu od Kolorado Springsa do Denvera hteo da predahne i potpali logorsku vatru. Dok je cepkao drva povredio je ruku. Jedno oštro parče drveta duboko mu se zarilo u meso. Nije uspeo da ga izvadi.

Dok je bio u Denveru mislio je da će uspeti sam nešto kasnije da izvuče drvce iz ruke, pa zbog toga nije potražio lekara. Kako to nije uspeo da učini, odlučio je da ovde a Lafajetu potraži lekara.

Bio je čisti grad, u kome se nalazilo tridesetak kuća, veliki broj šupa, ambara i štala. Postojala je čak i šerifska kancelarija. Međutim, lekara nije bilo.

Šerif, mladić, koji je delovao više kao lupez nego kao čuvar zakona, rekao je maršalu:

— Znate šta, mister! Odjašite do kraja grada. U poslednjoj kući na levoj strani, ukoliko se tako nešto još može nazvati kućom, stanuje stari Perkins. On je naš lekar. On je takođe i berberin, čupa zube i odseca ruke i noge...

To u svakom slučaju nije bila nikakva preporuka, ali je ljubazni šerif ipak nastavio u istom stilu:

— Iza njegove kolibe se nalazi groblje. Najveći broj ljudi koji тамо лежи poslao je na onaj svet baš on...

Uprkos ovoj priči, maršal je zadržao konja pred poslednjom kućom na levoj strani. Bila je to prešupa nego kuća, oronula, sa svega dve prostorije.

Kada je maršal sišao s konja na vratima se pojavio starac. Izgledao je kao avet. Mali, pogrbljen, sa razbarušenom sedom kosom i naočarima na crvenom nosu. Košulja, koju je nosio, nije imala kragu, a prsluk i pantalone bili su pokriveni krupnim mrljama. Međutim, ruke ovog starca bile su veoma male i delovale neobično nežno.

— Vi ste bolesni? — upitao je odmah nepoznatog jahača.

— Nisam bolestan, mister, ali mi je pre nekoliko dana ušao u ruku komad drveta, što mi sve više smeta.

— Aha, dajte da pogledam,

Perkins prihvati veliku preplanulu maršalovu ruku i popravi naočari.

Mašio se u džep pantalona i izvukao iz njih makazice i pincetu.

Nije potrajalo ni punih trideset sekundi, a neobični lekar iz Lafajeta je već držao valjkasti komad drveta u pinceti.

— Bogami lepo, veliko parče koje bi i volu smetalo. Baš me čudi kako ste podnosili društvo te cepanice. Ima čudnih ljudi.

Starac je hteo da se vrati u kuću.

— Čekajte, doktore.

Perkins se okrete.

— Još nešto? Nego ja nisam lekar na žalost. Po mišljenju gospode u Sakramentu i San Francisku bio sam preterano žedan. Moj profesor je jednom saopštio potresnim

glasom: „Perkins zna više od svih vas glupaka u sali i to zajedno. No on neće postati lekar, jer se suviše naliva viskijem. Vi ćete, međutim, svi postati lekari, a viski ćete početi da pijete posle toga”...

Vajat izvuče dolar iz džepa i pruži ga starcu. Ovaj odmahnu glavom.

— Ne, mister, toliko se daje za jedno kompletno brijanje i šišanje. Koliko ja cenim, to vam je baš i potrebno.

Maršal nije imao kud. Pustio je da ga starac ošiša i obrije. I jedno i drugo je ovaj stari vidar obavio izvanredno vešto.

— Imate li možda neki kvaran zub? — upitao je Perkins na kraju, otvarajući sanduče pun poluzardalih klješta. — Hajde sve da obavimo o jednom trošku.

— Ne, hvala.

— Otvarajte usta!

Vajat je poslušno zinuo.

— Hej, pa zubi vam izgledaju divno! Ne samo divno, nego kao u slikovnici. Sigurno nerado posećujete zubnog lekara?

— Za posetu zubnom lekaru doista mi nije potrebna hrabrost, mister. Moj najbolji prijatelj je našime zubni lekar.

— Znači od vađenja zuba nema ništa — promrsi stari i vrati klješta u sandučić.

Vajat ustade sa stolice. Iako i nije imao nameru da to čini ipak je u poslednjem trenutku upitao Perkinsa da li je video stranca sa kolima pokrivenim arnjevima. Na to stari lekar odgovori Vajatu bez oklevanja:

— Video sam ga i te kako. Bio

je ovde. U kolima mu je ležao bolesni sin.

Maršal se gotovo zagrcnu od uzbuđenja.

— Jeste li videli dete?

— Ne, čuo sam ga samo kako plače. Mora da je bolestan. Po svesti sudeći to je mali dečak.

Lice čoveka iz Misurija najednom je postalo tvrdo kao kamen. Oči su mu opasno sevale. Dao je starom nadrilekarom tri dolara i uputivši se prema konju promrsio sebi u bradu.

— Čekaj, čekaj samo, razbojniče, uhvatiću ja tebe!

*
* *

Pošto je Džek Holmen ostavio Janing za sobom, nastavio je prema Dalhartu. Vozio je cele noći bez predaha. Kada je zora počela da sviće primetio je da konji sve teže vuku, pa je morao da zaustavi kočiju. Okrenuo se, podigao platno i sreo pogled razrogačenih dečjih očiju. Uzbudeno je disao, i s mukom prevaleo preko usana.

— Feri!

Mali se podbočio na laktove i spremno uzvratilo:

— Ja se ne zovem Feri.

Nesrećni rančer je osluškivao samo zvuk dečjeg glasa, ali mu smisao reči nije dopirao do svesti.

— Feri, dete moj!

Na to nestašni dečaćić podiže obrve i nasmeja se:

— Ako ti želiš da se ja zovem Feri, onda ću se i ja zvati Feri. A kako se ti zoveš?

Holmen je skinuo šešir i zaneseno posmatrao dete. Bilo mu je neshvatljivo da je sve to istina, da dete sedi doista kod njega u kolima na sivom krznu grizlija.

Feri, njegov mali Feri! Živ i zdrav, krupnih očiju, tamne kose i blistavih zubića. Bio je toliko zanesen da nije bio svestan šta se oko njega zbiva.

— Feri, ja sam tvoj otac.

Mali Džim se ponovo nasmeja, a onda neočekivano uspravi. Njegovo dečije lice bilo je krajnje ozbiljno.

— Ti si me povezao, zar ne, malopre?

Malopre? Pa to je bilo juče.

Dečak pogleda kroz otvor na platinu i vide kako se sunce blizi zapadu.

— Ovo izgleda kao da je jutro, a ustvari mislim da je večer.

U dečjim očima čitalo se pitanje. Bio je začuđen. Nije znao šta se s njim i oko njega zbiva.

— Feri! — Džekson Holmen nije imao snage da skloni pogled s mališana. Nije mogao da ga se nagleda.

U međuvremenu mališan se progurao pored njega i pogledao oko sebe. Pošto nije video nigde ni kuće ni ljudskog bića, okrenuo je glavu i uplašeno pogledao rančera.

— Gde smo se to dovezli?

— Odlazimo, Feri.

— Kuda putujemo? — Dečji glas je drhtao dok je izgovarao ovo pitanje.

— Kući, Feri, idemo kući.

Mali Džimi Barker nipošto nije

hteo da dalje putuje sa nepoznatim čovekom.

Neočekivano je skočio s kola, zastao pored konja i svojim lepim krupnim očima pogledao nepoznatog čoveka.

— Do viđenja, mister. Sada moram da otrčim kući!

Kući? Koliko milja ima do dečakove kuće! Bogati rančer iz Vajominga oseti kako mu oštar bol steže grudi.

— Feri!

Dečaka nije bilo. Holmen skoči sa kola i vide ga kako trči putem.

— Feri! — Trčao je za mališanom sve dok ga nije stigao. Mališan je vrištao i hteo da se otme.

Rančer se uplašeno obazre na sve strane, pa kada je ustanovio da nigde u blizini nema ljudskog bića, grubo povuče dete i ponovo ga stavi u kola. Zatim je učinio nešto što je njega više bolelo nego mališana. Vezao mu je ruke, stavio krpu u usta, a onda ga pričvrstio za šipku na kojoj su se držali arnjevi.

Sledeći grad, na koji su usput naišli, obišao je u širokom luku. Kada su se nalazili na mestu najmanje udaljenom od grada, rizikovao je da ostavi kočiju samu. Ispregao je jednog konja i u oštrom galopu odjahao prema naselju. U gradu nije bilo lekara, ali su se lekovi prodavali u radnji sa mešovitim robom. Kupio je bočicu sa pilulama za spavanje. Nisu bile naročito jake, ali je Holmen razmutio nekoliko i dao detetu da popije. Mali je spavao celu noć bez prekida. Kada se probudio, jeli su zajedno, a on-

da je rančer ponovo u dečakovo lonče razmutio nekoliko pilula.

Put je nastavljen. Dečak je samo noću izlazio iz kola. Istina, pilule nisu delovale tako jako kao u početku, ali su bar dečaka činile bezvoljnim i odsutnim, pa nije ni o čemu razmišljao, niti je negodovao.

Samo na taj način Holmenu je uspelo da sa detetom prevale ogroman put od tri stotine milja, a da niko živi ne vidi dete. Čak se usuđivao da preko dana prolazi kroz gradove, jer je mali gotovo uvek дремао ili spavao. Jeli su uglavnom noću i to na otvorenom putu. Istina, nije bilo isključeno da bi Džimi jednom u nekom gradu počeo iznenada da plače ili viče, ali teško da bi neko na to obraćao pažnju. Osim toga, Holmen je počeo da se oseća znatno sigurnijim.

Kada su stigli ispred Kolorado Springsa počela je užasna kiša. Pošto je dečak noću, kada bi se probudio, pozeleo da trči oko kola, Holmen je bio prinuđen da mu kupi kišnu kabanicu. Učinio je to tek kada je dečak čvrsto zaspao.

Hteo ne hteo morao je dakle da prođe kolima kroz veliki grad kako bi kupio kišnu kabanicu. Bilo je sasvim moguće da kiša potraje nekoliko dana, a dete nije moglo stalno da sedi na kolima. Mali Džimi se više nije radosno ustremio s kola kao nekada u početku, ali ipak je navikao da u toku noćnog odmora bude napolje.

U sred grada, preko puta kuće gradonačelnika, pukao je levi zadnji točak. Ova mala kola i nisu bila pravljenja za tako dugačak i na-

poran put. Na zapadu su se u tu svrhu koristila velika kola sa ar-njevima sa jakom rudom i debelim obručima na točkovima. Ova laka kola su bila veoma brza i konjima nije bilo teško da ih vuku, no uvek se moglo računati da će pri dužem putovanju neki točak morati da otkaže.

Moglo bi se reći da su točkovi čak dosta dugo izdržali. Točak koji je kupio u Teksasu i svi ostali izdržali su do Kolorado Springsa.

Morao je da pribavi novi točak. Zbog toga je slomjeni demontirao i uputio se do prvog kovača.

Fener mu je odmah pomogao. Pošto nije imao odgovarajući točak, doterao je posle prilično truda jedan koji je imao, kako bi mogao da odgovara Holmenovim kolima.

Rančer se ubrzo vrati do kola, postavi novi točak, a onda ode da kupi kabanicu za dete.

Izlazeći iz radnje iznenada se setio delova slomljenog točka, koji su ostali u dvorištu kovača. Vratio se natrag da bi ih uzeo iz dvorišta kovača. Ono što se tu dogodilo bilo je tako užasno da bi svakome ko čuje priču zastao dah.

Samo što je stigao u dvorište, kada ga trže glas sa ulice.

— Hej, kuda ste se to uputili čoveče?

Trenutak kasnije, čovek koji ga je poznavao, pojavio se na kapiji. Na grudima mu je svetlucala zvezda. Svetlost koja je dopirala iz kovačeve kuhinje bacala je na čuvara zakona samo bledu svetlost.

Holmen se zgrčio iza prevrnutih

kola i pritajio. Upravo se nadao da ga čovjek neće primetiti, kada slučajno laktom dodirnu prevrnutu kola i obori sa njih jedan metalni deo koji bučno, s treskom pade na zemlju.

Čuvši taj zvuk, šerif Genan je odmah pritrčao. U ruci mu je bljesnuo nož.

Holmen nije disao od straha.

Šerif Genan je trčeći preko neosvetljenog dvorišta naleteo na rudu i sapleo se. Nož mu je ispao iz ruke. Pošto je izgubio ravnotežu, pokušao je da se uhvati i okrene, ali, na žalost, nije izabrao neki stabilan predmet. Ponovo je izgubio ravnotežu i ovog puta pao leđima prema zemlji. Pošto je pao, čulo se samo muklo krkljanje i ništa više.

Holmen je i dalje čučao pritajen, očekujući da čuvar zakona svakog trenutka ponovo ustane.

Iznenada ga trže šum. Okrenuo je glavu i ukočio se. Sreo je pogled razrogačenih dečjih očiju.

Mali Džimi, koji je navikao da u ovo doba trčkara oko kola, probudio se iz sna. Osetio je da se nešto posluje oko kola i zainteresovano posmatrao. Video je kako stranac kupuje kišnu kabanicu, a onda iznenada počinje da trči.

Mali je odlučio da pođe za njim.

— Feri! — jeknu Holmen.

Dečak je kleknuo kraj nepomičnog ljudskog tela.

— On je šerif!

Rančer izađe iz svog skrovišta i počne da opipava čuvara zakona.

— Da li je mrtav? — pitao je dečak drhtavim glasom.

— Da, mislim da jeste.

Na vratima kovačeve kuće čuo se šum od koga su se i rančer i mali Džimi trgli. Srećom, bila je to samo kovačeva žena. Izbacila je kofu vode i ušla nazad u kuću.

Nesrećni rančer spusti obe ruke na dečakova ramena.

— Ti si to video, Feri, zar ne?

Mali je uplašeno posmatrao rančera.

— Da, video sam.

— Bio je to nesrećan slučaj. Šerif je pao na svoj sopstveni nož. Kada ga je ispustio, nož je pao i zaglavio se u točak, sa sečivom okrenutim na gore. Kada se po drugi put sapleo, sručio se svom žestinom na nož.

Dečak je samo klimao glavom.

— Bio je to nesrećan slučaj, Feri — ponavljao je rančer drhtavim glasom. — Grozna nesreća...

— Da.

Otmičaru naravno niko ne bi verovao da je šerif nesrećnim slučajem ubio samog sebe. Ono što se u kovačevom dvorištu odigralo bilo je doista neverovatno. Upravo zbog toga rančer nije učinio ono što bi u stvari trebao da učini, da pozove kovača, nekog od prolaznika, šerifovog pomoćnika. Umesto svega toga, iskrao se iz dvorišta vodeći dete i šmugnuo. Uverio se da je šerif mrtav i da mu niko više ne može pomoći, ali to nije moglo da mu umiri savest.

Od tog trenutka Džekson Holmen je postao veoma tih, apatičan. Ipak nije bio spreman da dete vrati roditeljima. Sve vreme je, istina, mislio na roditelje malog Džimija, na ono što oni sad preživljavaju...

Uskoro više nije imao ni jednu tabletu za spavanje. Nije mogao da pribavi nove. Sada je tek bio prinuđen da obilazi gradove, što nije bilo nimalo jednostavno. Lafajet, na primer, nije mogao da obiđe, jer je teren oko drumu bio neravan i po mraku veoma opasan za vožnju.

Holmen je upitao jednu staru ženu, koja je stajala na tremu svoje kuće, gde bi mogao da kupi lekove.

— Lekova u prodavnici nema. Morate ići kod mister Perkinsa. On ima sve.

Tako je rančer stigao do starog Perkinsa. Kada ga je ovaj pitao od čega mu dete boluje, otmičar je rekao:

— Veoma loše spava. Dolazimo sa zapada i već tri dana smo na putu. Dete nikako da zaspi.

Pilule, koje je stari dao, nisu više delovale. Konačno, Perkins nije mogao da zna da je dete pre toga popilo dosta tableta, i da će dejstvo onih koje je on dao strancu biti veoma slabo.

Džek Holmen je nastavio put. Preko Logmonta i jezera Bejo. Ovde, pored okomite obale jezera, daleko od drumu, skinuo je dečaka s kola i oprao ga u bistroj jezerskoj vodi. Tada je na svoje užasavanje ustanovio da je telo malog dečaka bilo pokriven crvenim pečatima.

„Od tableta za spavanje!“, Prošlo mu je kroz glavu. „Prokletstvo, šta sam to učinio! Oteo sam dete, a onda ga još i otrovao.”

Zakleo se samom sebi da mališanu neće više dati ni jednu tabletu. Odmah je bacio flašu u jezero.

Mališan mu je prišao i čučnuo kraj male logorske vatre koju je Holmen zapalio. S tugom u srcu posmatrao je dete.

Kako se samo živahni dečaci izmenio! Omršavio je, postao bled, a svetle oči delovale su umorno i bez sjaja.

— Jesi li gladan, Feri?

Dečak odmahnu glavom.

— Trebalo bi nešto da jedeš. Pred nama je dug put.

Dete više nije pitalo ni koliko je to daleko, niti kuda idu. Postalo je ćutljivo i tužno. Pokreti mu više nisu bili živahni. Kada mu je Holmen rekao da se popne na kola, poslušao je bez reči i sručio se na medvedu kožu.

Rančer se nalazio na velikim mukama.

Šta je to učinio? Postao je razbojnik, podmukli razbojnik. Dama ga je već to pritiskivalo, iako ni za šta na svetu ne bi mogao da odluči da dete vrati roditeljima. Čak nije morao ni da ide natrag do Teksasa. Mogao je usput da ga preda nekom šerifu. Ili, još bolje, mogao je noću da ga ostavi zajedno sa kolima ispred neke šerifske kancelarije, ispregne konje i pobegne. Tako niko ne bi nikad otkrio ko je bio otmičar.

Ne radije bi umro. Neće vratiti dečaka...

U stvari, nije ga toliko mučila činjenica da je oteo tuđe dete, već to da je veseli mali dečak postao sumoran, i delovao bolesno. Nije znao šta da čini.

— Ti ćeš doći kod mene Feri. Na moj ranč! Biće nam lepo. Ja imam puno goveda, konja i kauboja...

Pri pomisli na kauboje, ponovo je zapao u loše raspoloženje. Setio se šta se pred njegov odlazak odigralo i kako je ostavio svoj veliki ranč.

Mali Džimi je ležao na krznu i poluotvorenih očiju posmatrao platno, po kome se sada ravnomerno dobovale kapi kiše.

Ustao je i pogledao napolje. Video je kako nepoznati čovek sedi zgrčen uz logorsku vatru, koju je kiša gotovo ugasila.

— Helo! — uzviknuo je dečak.

Holmen podiže pogled.

— Pada kiša, zar ne osećate! — uzviknu dečak.

Rančer pogleda prema nebu i lagano ustade.

— Da, Feri, pada kiša.

Popeo se na kočijaško sedište i podiga uzde.

Mali Džimi je video kako je rančerov kaput natopljen kišom i kako mu se niz lice slivaju kapi.

— Putujemo kući, Feri.

— Kući? — upita dečak umorno.

— Da, Feri, našoj kući, nije više daleko...

*
**

Još u ono vreme su iz Denvera dva puta vodila na sever. Bili su udaljeni jedan od drugog samo sedam milja. Nešto dalje u Velingtonu oba puta su se ponovo spajala u jedan.

Vajat Erp nije imao razloga da

krene zapadnim putem, jer je bio obilazan. A baš taj put vodio je pored Bejo jezera!

Pošto je Holmen sada veoma sporo napredovao u pravcu severa, pa čak u Fort Kolinsu proveo nekoliko dana u jednom dosta zabačenom pansionu, maršal bi ga morao sigurno stići, da se od dva moguća puta prema severu, opredelio za zapadni obilazni, kojim je rančer išao.

Na dvadeset milja od glavnog grada Velingtona nalazilo se malo naselje sa sedam kuća, koje je po svom osnivaču dobilo ime Tinat. Poreklom Namac, Džozef Tinat ležao je već više od pet godina mrtav, zaboravljen ispod sivog kamena u svom dvorištu, a naselje je i dalje zadržalo njegovo ime.

Bilo je to veoma čudno naselje i danas još uvek deluje čudno i na neki način suvišno, iako se u dvadesetom veku veoma razvilo.

U kasno leto 1883. godine imalo je ukupno sedam kuća. Prve dve su bile prazne i do te mere oronule da se sticao utisak da će se svakog trenutka srušiti. U trećoj po redu stanovao je kovač, devedesetogodišnji starac, prijatelj osnivača naselja. Došao je s njim zajedno ovamo da stvore veliki grad. Sa Tinatovom smrću je ova želja sahranjena.

Kovač Kveler je još uvek radio u svojoj radionici. Ko bi ga video kako stoji uz nakovanja, mogao bi pomisliti da ima najviše šezdeset godina, nikako devedeset. Pored kovačnice nalazila se Morkroftova prodavnica, u kojoj se moglo sve kupiti što je bilo potrebno za život u gradu. Vlasnik je bio čovek sedamdesetih godina i pripadao prvoj generaciji. Njegovi sinovi su

pali u ratu, pa je on sam morao da hrani snahe i podiže unučad.

Džoni Morkroft, unuk vlasnika trgovine, imao je dvadeset i tri godine i predstavljao strah i trepet grada. Divlji, neobuzdani momak koji je novac svoje porodice raspao u Vokerovom salunu i većito bio umešan u neke mračne priče.

Artur Voker je salun nasledio od oca. Lokal je podignut četrdesetih godina devetnaestog veka i od tada nije ni obnavljan, ni ulepšan. Prema tome, izgledao je još jadnije nego kada je sagrađen. Uostalom, Artur Voker se svim i svačim bavio u svom lokalu samo ne zarađivanjem novca. Njegov najbolji prijatelj bio je mladi, Osioni Morkroft. Treći član ovog društva bio je dugonja Holner. Sva trojica su najveći deo dana provodila za stolom, igrajući poker.

Odmah uz salun nalazila se Mek Linova kuća. Bila je to ujedno i najmračnija kuća u Tinatu. Irci, koji su u njoj živeli, bili su svi škrti na rečima, mračni i neomiljeni. Najnesimpatičniji bili su blizanci Džef i Hardip. Ni sa kim u gradu nisu govorili. Ljudi su od ove dvojice naročito zazirali, jer su neznanu kud nedeljama izbivali iz grada, vodeći uvek sobom i gomilu opasnih pasa. Vraćali su se s puta uvek noću i dovlačili u kuću zamoćuljke i sanduke.

U poslednjoj kući stanovao je Kid Norton. Imao je saračku radionicu i nosio zvezdu na grudima. Njegov otac je bio šerif. Dužnost šerifa preuzeo je od oca kada mu je bilo sedamnaest godina, jer je ovaj pao na glavnoj ulici, pogođen mećima braće Everet.

Mladi Kid je odmah sredio račune sa razbojnicima. Izašao je iz kuće, izvukao kolt iz zgrčene očeve ruke i doviknuo za dvojicom razbojnika, koji su upravo pošli prema krčmi:

— Samo trenutak, gospodo!

Banditi su se okrenuli i izvukli koltove. No mladi Kid je bio triputa brži od svog oca i ustrelio obojicu razbojnika. Istoga sata su iza Tinatove kuće spuštene u rake šerif i dvojica njegovih ubica. Grobovi razbojnika su naravno zarasli u korov ali je zato grob starog šerifa redovno uređivan.

Bilo je podne kada je Vajat Erp prošao pored prve kuće. U njoj je živio Alojz Vestrajher, kasapin i pekar u isto vreme. Kuća je ostala prazna pre sedam godina, kada je ovaj vredni dvostruki zanatlija zauvek sklopio oči.

Maršalov pogled počivao je na fasadi ove trošne kuće. Iznenada je na tremu ugledao jednog derana.

— Hej Bil, ne skači tuda! Zar ne vidiš da je kuća dotrajala?

Sedmogodišnji deran se nasmeja.

— Da, veoma je trošna. Kada se bude srušila, čuće se jedno strašno — bum!

Čovek iz Misurija odmahnu glavom i nastavi da jaši dalje.

Zašto ljudi ne sruše tako staru kuću? Predstavlja stalnu opasnost, a ničemu ne služi. U njoj očigledno već godinama niko ne stanuje.

Tinatova kuća nije izgledala tako loše. Ostala je napuštena tek pre godinu dana. Udovica starog Tinata umrla je pre tri godine. Posle njene smrti u kući je živela jedna od Morkroftovih rođaka, sve do pre godinu dana.

Vajat Erp pogleda između ambara, koji su ovaj grad činili većim nego što je zapravo bio. Baš zahvaljujući šupama i ambarima nije delovao kao malo bedno naselje. Na stubu trema jednih od kuća visila je naherena tabla sa natpisom koji se jedva razaznavao: „Salun“.

Ispred krčme su stajala tri konja oborene glave na podnevnom suncu.

Maršal zaustavi svog konja, kliznu iz sedla i ugleda istog onog dečaka kako skače sa trema na trem. Bio je bos. Obrisao je svoje prljave ruke od pantalone pokrivena sa bezbroj zakrpa.

— Ima li ovde negde konjušnica, Bil?

— Ja se zovem Mek.

— U redu. A šta je s konjušnicom?

— Iza sakuna se nalazi nastrešnica za konje. Međutim, nikada se ne koristi.

— Verovatno je trošna, kao i ona kuća na kraju grada pred kojom sam te video.

— Ne baš sasvim, mister.

Vajat povede svog vranca između kuća i dovede ga pod nastrešnicu, koja je doista bila jedva upotrebljiva.

Kada se vratio pred krčmu, davan mu drsko pruži ruku.

— Šta hoćeš?

— Jedan cent.

— Zašto?

— Za obaveštenje.

— Dobićeš dva centa ako vlasnike ovih konja na suncu budeš pitao da li žele da i njihove konje smestiš u senku.

— Od njih neću dobiti ni centa — promrši dečak.

— Zašto?

— Zbog toga što braća Hanapi svoje konje uvek ostavljaju pred krčmom.

Hanapi! Pri pomenu ovog imena maršal se štregnu. Da li je to moguće? Džef, Džoni i Kas Hanapi ovde, u severnom Koloradu? Tri razbojnika, koje je u svoje vreme u Topeki, posle žestoke borbe, uz pomoć Doka Holideja, najzad uspeo da savlada? Koliko mu je bilo poznato, sva trojica su pre pola godine uspela da pobjegnu iz zatvora.

Bili su to opasni momci, divlji revolveraši. U Topeki, na primer, bez ikakvog su razloga ustrelili starog Hauarda jer im se nije sklonio s puta. Po maršalovoj oceni broj mrtvih na životnom putu trojice razbojnika odavno je prešao broj deset. Posle suđenja zbog ubistva starog Hauarda trebalo je da ostatak života provedu u Fort Vortu u Teksasu. Međutim, braća Hanapi su imali prijatelja advokata, koji je uspevao da njihovo deportovanje iz zatvora u Topeki u robijašnicu Fort Vort iz godine u godinu nekako odlaže. Uvek je nalazio opravdanje. Te trebalo je to ili to još ispitati, te ovog ili onog svedoka saslušati. Prevejani advokat Belton umeo je vešto da iskoristi rupe u zakonu Kanzasa. Odlaganje je produžavano sve dok jedne noći trojici razbojnika nije uspelo da pobjegnu iz zatvora u Topeki. Od tada je u mnogim državama za njima raspisana poternica.

Čak je za njima postojala poternica i ovde, u Koloradu. Uprkos tome, ostali su ovde, iako su i deca znala njihova prava imena.

Mesni čuvar zakona imao je mno-

go posla u svojoj saračkoj radionici. Ne samo za stanovnike Tinata, nego i svih okolnih rančeva morao je da pravi nova i krpi stara sedla. Kada bi mu poštanskom kočijom stigla neka poternica, bacio bi pogled na nju, a onda je strpao u fi-joku svog pisaćeg stola i zaboravio.

I on je dobro poznavao braću Hanapi. Već puna tri meseca turali su po pokrajini. Međutim, nije mu bilo poznato da se poternica za ovom trojicom nalazi u fijoci njegovog pisaćeg stola.

Sedmogodišnji deran Mek je primetio strančev izraz lica i upitao:

— Poznajete li braću Hanapi?

— Da, malo.

— Bojite li se njih?

Pogled čoveka iz Misurija klizio je po fasadi kuće u kojoj se nalazio salun.

— Ne, Mek, ne bojim se — uzvratilo je odsutno.

U tom trenutku se otvorila kapija na dvorištu i na njoj se pojavi čovek. Bio je srednjeg rasta. Mogao je imati oko dvadeset i sedam godina i delovao je prilično divlje. Oči su mu bile neprijatno sive i prodorne. Šešir je zabacio na potiljak, a opasač vezao nisko, tako da mu se kolt nalazio gotovo na samom kolenu.

Maršalu je bilo kasno da se sakrije ili okrene. Čovek na kapiji ga je odmah spazio.

Bio je to Džoni Hanapi, najmlađi od trojice prestupnika. Stajao je kao oduzet i piljio u maršala, koji se nalazio na osam jardi rastojanja. Po licu mu se razlio avetinjsko ble-dilo.

— Vajat Erp! — otelo mu se. — Grom i pakao, Vajat Erp.

Levica mu odmah kliznu prema opasaču.

Vajat se bacio u stranu, povukavši za sobom namerno i dečaka.

Metak je prozviždao nedaleko od njega i zario se u polusrušeni zid.

U maršalovoj ruci se već nalazio bantlajn specijal. Povukao je obarač i izbio najmlađem razbojniku oružje iz ruke.

Mali Mek Endrju je čučao ble-da lica kraj maršala i gledao ga netremice.

— Šta... šta je on rekao... Vajat Erp? Vi ste Vajat Erp?

— Da, Mek, a sada me dobro slušaj! Dobićeš pet dolara ako ti uspe da odvežeš konje ove trojice razbojnika i dovedeš ih ovamo. Momci će se odmah, sva trojica, pojaviti na kapiji dvorišta i sigurno neće ni baciti poled na ulicu.

— O! rajt, maršale.

Dečak šmugnu između kuća.

— Džef — vikao je Džoni Hanapi, zaklonivši se iza vrata. — Džef, Kas, brzo! Maršal je ovde! Vajat Erp! Brzo!

Vrata se naglo otvoriše. Na njima se pojavi mršavi dugonja Kas Hanapi. Držao je u obema rukama revolvere i upravo hteo da se ustremi napred, kada ga jedna snažna ruka naglo povuče nazad.

— Idiot! — Bio je to glas Džefa Hanapija, najstarijeg brata. — Gde je tvoj kolt Džoni? — upitao je glasom hrapavim od viskija.

— Eno ga leži dole u dvorištu. Vajat mi ga je metkom izbio iz ruke.

— Onda je to, doista, on. U prvom trenutku nisam mogao da po-

verujem. Prokletstvo, taj vuk je našao naš trag. Neka ga đavo nosi!

U to se srednji brat približi vratima i munjevito ispali metak u pravcu dečaka, koji je uspeo da šmugne iza ugla ulice. Pucao je neobuzđani Kas Hanapi, pucao i promašio. Vajat Erp nije promašio. Metak ispaljen iz velikog bantlajn specijala pogodio je razbojnikovu desnicu. Kas prodorno kriknu i počeo da uzmiče nazad.

— Lepo je krenulo — rekao je najstariji brat glasom punim uzdržanog gneva. — Samo što je počelo, a jedan od vas je izgubio kolt dok drugi cvili krvave ruke. Budale lakomislene! Zar mislite da se prema ovakvom opasnom zvezdonoscu možete ponašati isto kao i prema sitnom činovniku banke.

Najstariji brat je prestao da viče i počeo nešto da žučno šapuće braći. Bez sumnje su kovali plan.

Maršal je razmišljao napregnuto. Sada, kada su se malo pribrali, podeliće se i napasti. To je baš bilo ono što je on, kao sam protiv trojice, morao da spreči.

Kada bi samo dečak uspeo da odvede konje?

U to se čulo tiho rzanje konja u prolazu između dveju kuća.

Bio je to jedan od konja, koji je malo pre stajao pred krčmom.

Vajat je počeo da se približava

životinji puzeći. Uspeo je najzad da uhvati uzde.

— Prokletstvo — vikao je Kas sa vrata. — Uspeo je da prepozna svog konja.

— Džef, Džef, hej Džef! Gde se skrivaš? Dokopao se naših konja.

Džef se, međutim, nije odazvao. Maršalu je odmah bilo jasno da se najstariji od razbojnika Hanapi uputio prema ulici. Znači, mali Mek je u užasnoj opasnosti.

Maršal odmah pusti uzde, i pohिता prema prolazu između kuća. Trčeći u tom pravcu u magnovenju se okrenuo i ispalio dva metka prema kapiji na dvorištu krčme.

Ponovo su se čuli krici:

— Moja ruka! Moja ruka! Pogodio me u desnu mišicu. Džef! Džoni...

Vajat potrča napred. U tom trenutku velika senka zakloni prolaz između dveju kuća. Bio je to konj.

— Kš, kš — čuo je maršal iza životinje glas dečaka. — Hajde, napred!

Konj je poslušno išao, jer je pred sobom video čoveka.

— Mek — pozva maršal ne suviše glasno.

Dečak je upravo hteo natrag na ulicu po trećeg konja. Kada je čuo poziv, zastao je i okrenuo se. Tačno u tom trenutku se jedan metak zari u ugao kuće. Dečak je bio smrtno uplašen.

— Mek — pozva maršal, još jednom.

— Da.

— Šta se dogodilo?

— Ništa, ali da me niste pozvali sigurno bi me pogodio.

— Vрати se nazad.

— Ne mogu, tu je konj. Ne mogu da prođem pored njega.

— Poteraj ga napred. Ja ću napustiti prolaz.

Konj je međutim, uporno ostao da stoji u mestu, pošto više ispred sebe nije video čoveka.

Vajat je ležao ispruen na zemlji osluškujući napregnuto u pravcu sporednih vrata krčme. Pogled mu je i dalje ostao uperen prema uzanom prolazu između kuća.

Ako bi sad Džef Hanapi potrčao dalje preko ulice, mogao bi kroz susednu kuću da stigne u sledeće dvorište. Našao bi se tačno iza leđa maršalu.

Vajat je puzao napred, sve bliže konju, onda se uspravio i umirivao uplašenu životinju.

— Mek — došapnuo je.

— Maršale? — odgovori dečak drhtavim glasom.

— Umeš li da rukuješ revolverom?

— Jasno — odgovori dečak ponosno. Uspeo je da potisne strah.

— Evo ti, prihvati moj revolver.

Maršalu je uspeo da dobaci dečaku oružje. Mali Mek Endrju spretno uhvati kolt.

Samo što je proteklo trideset sekundi, a Mek je uspeo da iz Vajatovog revolvera ispali prvi metak.

— Hej! — čulo se sa ulice. — Opasnost se krije i napred i nazad. Čekaj samo, njuškalo, drukčije ćemo to srediti!

Mali Mek se pobedonosno smešio. Uspeo je Džefu Harpiju da proseče prolaz.

Međutim, nije trebalo prenatagiti. Bila su tu tri protivnika, što je predstavljalo veliku prednost.

— Mek — došapnu još jednom Vajat.

— Da!

— Možeš odmah da ispališ sledeći metak. Nastojaću da levo preskočim ogradu i kroz susednu kuću izbijem na ulicu.

— Za ime neba, maršale, tamo stanuje dugonja Holmer. Razbojnici su s njim u prijateljstvu. Ta propalica mora da je takođe bila u kafani.

Vajat Erp se zaleti i preskoči ogradu. Kas Hanapi srećom nije gledao u tom pravcu, pa ga nije primetio.

Mali Mek je odlično obavljao svoj zadatak. Da bi skrenuo pažnju razbojnika ispali je još dva metka pored ugla kuće.

Vajat potrča napred prema kući, gurnu vrata i ugleda visokog momka koji je upravo trčao prema njemu sa uperenom puškom.

— Čekaj, pseto! — uzviknu dugonja.

Vajat je bio sasvim blizu i uspeo da ga pogodi snažnim udarcem pesnice.

Trebalo je da prevali još sedam jardi. Iznenada je zastao u trku kao okamenjen. Vazduhom se prolomi užasna pucnjava. Metak za metkom u paklenom tempu. Maršal je stajao u sred hodnika, okrenut prema vratima koja su vodila na ulicu. Činilo mu se da mu je srce prestalo da kuca.

Da li sme da veruje sopstvenim ušima? Da mu se to ne čini zbog toga što se nalazio u ovako paklenoj situaciji? Potrčao je napred, gurnuo vrata i ugledao ga!

Stajao je na sredini ulice, nekoliko koraka ispred konja. Visok, uspravljen, u elegantno skrojenom crnom odelu. Lice mu je bilo tvrdo, a ledenoplave oči uperene na krčmu. Revolveri su mu se pušili u ispruženim rukama.

Levo od krila pomičnih vrata, koja su se još ljuljala, ležao je Džef Hanapi.

Iza njega videle su se ruke drugog čoveka. Prsti su mu bili zariveni u vrata.

Džoni Hanapi!

Vajat Erp se vrati nazad, gotovo naletевši na dugonju Holmera, koji je upravo stao na noge, povrativši se od snažnog udarca pesnicom. Ne oklevajući ni trenutak, maršal ga tresnu drškom revolvera po glavi. Holmer je ostao da leži kao proštac na sred hodnika. Vajat je grabio prema dvorištu.

— Kas, odustani!

— Nikada — uzvratil razbojnik.

— Tvoja braća su mrtva.

— Laž.

— Predaj se!

— Kako mogu biti mrtvi, kad si ti ovde? — zaurila prestupnik.

Na to s drugog kraja hodnika odjeknu kockarev prodoran glas.

— To je tačno, Kas. Maršal i jeste ovde, ali sam zato ja bio na ulici.

Kas Hanapi se okrete i potrča dvorištem, zaboravljajući da se potpuno otkrio i da je sada bio Vajatu na nišanu. Iznenadeno je posmatrao kockara, uzviknuvši:

— Dok Holidej!

— Opet si u pravu, Kas! Podigni konačno svoje prljave šape. Ožedneo sam stojeći na ulici po ovoj vrućini.

Vajat Erp se u nekoliko koraka stvorio iza razbojnika, savladao ga i povukao nazad u krčmu.

Ispred vrata ležala su nepomična tela ostale dvojice razbojnika.

— Nisu mrtvi — rekao je Dok Holidej idući prema šanku.

Šerif Norton, koji je upravo do-
trčao, ustanovio je da je jedan Ho-
lidejev metak zakačio razbojnika
po glavi, a drugi drugog razbojni-
ka po vratu. Meci su ih u stvari sa-
mo jače okrznuili.

— Lep deo posla za vas, šerife.
Trebalo samo da odvučete svu troji-
cu braće do sledeće željezničke sta-
nice — rekao je kockar, a onda se
okrenuo prema maršalu, pružajući
mu ruku.

— Prilično žestoko parče puta
ste prevalili, maršale.

— Kako ste vi ovamo dospeli? —
upitao je Erp.

— Masterson me obavestio. Upra-
vo sam se uputio kod svog kroja-
ča...

— I naravno doputovali ste od-
mah natrag u Dodž.

— A šta sam drugo mogao da
učinim? Nisam mogao da rizikujem
da se odmah ukrcam u voz i bez
svog riđana krenem u Teksas. Na-
ravno, to bi išlo brže, ali, kao što
vidite, konj je uvek potreban.

Maršal odmahnu glavom.

— Vi imate doista nekakav ču-
dan, gotovo nezemaljski dar da se
pojavite u najžešćem trenutku.

— Nije baš sasvim tako, Vajate.

Bio sam prilično udaljen od ovog
lepog naselja kada sam čuo pucnje.
Srećom, konj mi je veoma brz tako
da nisam zakasnio.

— Situacija je bila veoma opas-
na.

— Ni ovoga puta se ne bih složio
s vama, Vajate. Krenuli su, prema
vama. Mislim, ona dvojica koje sam
sredio. Da je trebalo da se kladim,
ne bih na život ni na jednog od
njih dao ni prebušeni cent.

— U prolazu između kuća stoji
dečak. On je bio u velikoj opasno-
sti. Da je neko od dvojice razbojni-
ka stigao do tog prolaza, mogao bi
da me ucenjuje detetom, služeći se
njime kao štitom.

U to mali Mek uđe u krčmu.

— Šta tražiš ovde? — brecnu se
na njega krčmar, koji je za sve vre-
me puškaranja bio sakriven iza
šanka.

— Ovaj revolver, mister Voker.
Maršal mi ga je pozajmio.

Vajat prihvati oružje i dade de-
čaku pet dolara.

— Ti si to veličanstveno izveo,
Mek. Mnogo si mi pomogao.

— Zar je on pomagao? — pitao
je šerif, posmatrajući oštro dečaka.

— Da, i te kako!

— On je sin moje gazdarice, udo-
vice. Prokletstvo, mislim da bi tre-
balo da se oženim njome. Tom de-
ranu je potreban otac...

Sudbina trojice odbeglih robijaša bila je zapečaćena. Pošto ih je Dok Holidej previo, šerif Norton je svu trojicu, dobro vezanu, istog dana poveo u obližnji grad.

Pre nego što je krenuo, pogledao je maršala molećivo:

— To je prilično dug put. Iako smo malo potprašili Holmera on i njegova dvojica prijatelja prilično će se razbaškariti ovde po kraju. A šta ima država od jednog mrtvog šerifa Nortona? Sigurno će krenuti za mnom da oslobode ove lupeže.

Čovek iz Misurija pogleda svog prijatelja.

— Šta mislite, Dok, da li to sebi možemo da dozvolimo?

— Moraćemo — uzvratil Holidej.

Krenuli su po užasnoj žezi šesnaest milja prema udaljenom Griliju.

Bilo je kasno popodne kada su stigli u grad, iscrpljeni žeđu i vrućinom.

— Mislim da ćemo ovde morati da prenoćimo. — reče maršal.

Kockar se složio.

— Pored šerifske kancelarije vidim sasvim zgodan hotel, a na njegovim vratima jednu dosta privlačnu krčmaricu.

Trojica razbojnika Hanapi smeštena su u ćeliju da tamo sačekaju prvi voz u pravcu juga.

Vajat Erp i Dok Holidej su osta-

li te noći u hotelu, gde su dobro smešteni spavali sve do jutra.

Međutim, upravo te noći otmičar je napustio grad i krenuo dalje.

Maršal Erp je, goneći ga, izgubio skrećući s puta i zadržavajući se oko trideset dve milje, što je Džeksonu Holmenu dobro došlo. Naročito mu je veliku prednost predstavljala baš ova noć.

Gonio je konje žestoko tako da je još u toku iste noći prošao kroz Fort Kolins i negde u praskozorje prešao granicu Vajominga.

Tu je upravo i počinjalo njegovo imanje. Dobro je poznavao put, koji niko sa glavnog drumu poštanske kočije za Čejenu nije mogao da primeti. Taj put je često koristio kada je hteo da prođe prečicom kroz svoje imanje.

Protekao je još jedan ceo dan. Kada se sunce bližilo zapadu, prošli su pored četvrtog Holmenovog krda, koje je mirno paslo. U daljini, u pravcu severa, na jednoj maloj uzvišici nazirale su se građevine na ranču.

Holmen ispruži ruku u tom pravcu. Oči su mu svetlele:

— Pogledaj, Feri, tamo se nalazi ranč.

Dečak je sedeo kraj samog otvora na arnjevima i umornim očima posmatrao ogromnu preriju i obriše ranča. Video je sve pri zlatno crvenoj svetlosti zalazećeg sunca.

— Je li to tvoj ranč?

— Moj, a sada i tvoj Feri.

— Moj? — Dečak se malo uspravi. — Ali ja nemam ranč. Moj otac je... moj otac... — Iznenada je počeo da plače.

Rančer mu spusti ruku na rame, a zatim ga privuče k sebi na kočijaško sedište.

— Hajde, Feri, nemoj da plačeš. Ti si sad kod mene. Sve će biti dobro...

*
* *

Elma Martinez je upravo vukla veliku korpu s rubljem preko dvorišta prema kući, kada zastade u mestu kao ukopana.

Videla je dobro, kao što je uostalom video i crni Sem, koji je stajao ispred radionice kraj nakovnja i lupao čekićem po usijanoj potkovici.

Debeli Brak je zakucavao prečku na ogradi korala i sa tog mesta je takođe sve mogao da vidi.

Stari slepi Marlou je stajao kraj kapije i napregnuto osluškivao šum kola, koja su se kotrljala preko dvorišta.

Odjednom kao da je nastao pa-

kao. Četiri džinovske doge bacale su se na ograde svojih štenara, lajući kao besne. Lavež je bio tako zastrašujući da se rančer trgao. Mali Džim se grčevito privio uz njega.

— Ne boj se Feri, oni će te štititi!

— Ne, ja smatram da su užasno ružni i glasni — rekao je dečak i priljubio se čvrsto uz rančera.

Konji, koji su vukli kola, zastali su takođe uplašeni psećim lavežom. Holmen ih sada potera dalje i zaustavi tek u sredini dvorišta.

Ed Ferguson je upravo izašao iz štale i ugledao kočiju.

Pošto je u tom trenutku prestala i ravnomerna lupa sečke za stočnu hranu, u dvorište istrča nadzornik i, ne videvši odmah kočiju, počeo da viče:

— Šta se dogodilo? Bill! Džil! Čarli! Spavate li? Ima još pun sat do praznika. Tek u subotu u sedam ste slobodni. Prokleti zabušanti!

Odjednom je primetio samrtnički blede lice kreolke i sledio njen pogled. Onda se okamenio videvši kola. No, daleko više od iznenadne pojave vlasnika imanja, iznenadila ih je pojava deteta. Ne bi se čak ni moglo reći da su bili iznenađeni, koliko zbunjeni, nesposobni da shvate šta se dešava. Jer, ne treba zaboraviti da je mali dečak na kolima veoma ličio na poginulog Ferija. Mla-

da kreolka je bila van sebe. Jednostavno nije mogla da skloni pogled sa deteta.

Prvi se pribrao nadzornik. Spustio je na klupu alatku, koja mu se zatekla u ruci i pošao prema kaubojskoj kući.

— Bing! — rančerov glas ga je ukopao u mestu. Nadzornik se lagano okrete. Psi su još uvek tako užasno lajali tako da se gotovo nije mogla razabrati ni reč.

— Kuda ste naumili, Bing? Zar upravo i sami niste kazali da do praznika ima još pun sat.

— Da, to sam rekao mister Holmen. No meni je već sada praznik. Ja ću da odjašim.

— Kuda?

— Onamo gde je ova žena našla mene i ostale momke, tri dana pošto ste vi iščezli.

— Ostanite, Bing.

— Da ostanem? Kako mogu da ostanem kada sam otpušten! Ja, Ferguson, Sem i devojka.

— Niko nije otpušten — rekao je rančer žustro.

Na to Elma pusti korpu s rubljem na zemlju, pritrča kolima i prihvati u naručje dečaka, koji je upravo hteo da siđe.

— Feri! — Izgovorila je to ime nesvesno, zatim stegla čvrsto dete u naručje, dok su joj oči bile ispunjene suzama.

Holmen je pogleda upitno.

— Hoćeš li ga prihvatiti i brinuti se o njemu, Elma?

— Da, rančeru — odgovorila je, spremno noseći zbunjenog i ošamućenog dečaka u kuću.

Najzad i Holmen siđe s kola. Pogledao je svog nadzornika. Pun minut niko nije progovorio ni reč.

Bing je trljao bradu, a onda na jednom uzviknuo:

— Šta stojite tu i piljite? Ed, da li tvoji ljudi kraj sečke spavaju? Džoni zašto više ne čujem testeru? Majk, štala još nije počišćena? A vi, žene, hoćete da ja nosim rublje u kuću i da pomognem staroj crnkinji oko štednjaka? Kreni, Sem — najzad se obratio krupnom crncu — raspali po potkovici pre nego što se ohladi...

Najednom je izgledalo da je sve krenulo dobro.

Nadzornik je lično ispregao prašnjave konje, zatim ispitivački posmatrao nove točkove. Starog Merloua pozvao je zviždukom da odvuče kola. To je slepi starac mogao isto tako da obavi kao bilo koji drugi kauboj.

Holmen priđe štenarama i pogleda opasne doge s ljubavlju.

— Vi ćete mog ponovo nađenog sina štiti...

*
* *

Mir na Holmenovom ranču trajao je samo do sledećeg dana.

Holmen je u rano jutro izvukao doge iz štenara i poveo ih do kapije, tražeći pogodno mesto da ih veže. Imao je nameru da veže pse za dugačke tanke lance, tako da se niko živi ne može približiti ranču. Upravo dok je gledao gde da veže pse, primetio je kako se približavaju dva jahača. Kada su se približili na tri stotine jardi, doge su ponovo počele zaglušujući da laju.

Rančer je namrgođeno gledao prema jahačima. Obuzela ga je neka zla slutnja.

Bili su sasvim blizu. Bez straha su doterali konje na dvadeset jardi od pasa.

Holmen se povukao prema kapiji ranča, vukući gotovo podivljale doge.

— Šta tražite ovde? — pokušavao je da nadviče lavež.

— Sklanjajte te zveri — doviknu jedan od jahača. Konj na kome je sedeo bio je rasni crni ždrebac. Holmen ga je ispitivački posmatrao. Zla slutnja se pretvarala u užasan strah. Ovi ljudi su došli zbog Ferija...

— Šta hoćete?

— Da govorimo s vama.

— Dakle?

— Povucite konačno te pse, čoveče.

— Ne pada mi na pamet!

U dvorištu se zateklo nekoliko kaubojja, koji su napregnuto posmatrali scenu.

Na to Vajat Erp kliznu iz sedla i pođe napred. Njegove oštre oči su ispod nastrešnice otkrile kola sa arnjevima, na kojima je zadnji levi točak bio još prilično nov i razlikovao se od ostalih. Njegove sumnje su znači bile opravdane. Čovek sa kolima je pobegao na ovaj ranč ili je možda čak, ranč njemu i pripadao.

— Ko ste vi — doviknu mu Holmen.

— Moje ime je Erp.

— Erp? — Holmenov glas se pretvorio u šapat.

Ljudima u dvorištu zastao je dah.

— Da, ja sam Vajat Erp. Pretpostavljam da znate zašto sam ovde.

Holmenovo lice postalo je najednom sivo. Uzmakao je korak nazad.

— Vi ste Vajat Erp, maršal Erp? U redu, znam zbog čega ste došli, Erp, ali nemate sreće. Ja sam gospodar ovog ranča i savetujem vam da se što pre vinete na leđa svog konja i nestanete odavde.

— To sasvim sigurno neću učiniti, rančeru. U svakom slučaju ne, ako mi ne date otetog dečaka.

Holmen se trže. Učinio je nešto krajnje nepromišljeno. Pustio je jedan od četiri lanca. Oslobođeni pas

se ustremio napred, neočekivano zastao, okrenuo se u mestu, tako da se prašina uskovitlala a onda se ustremio pravo na Holmena. Ovaj je smrtno uplašen pustio iz ruke i ostale lance. Džinovska doga, koju je prvu pustio, već se bacila na njega. Veliki bantlajn specijal se našao u maršalovoj ruci. Odjeknuo je pucanj, doga se zgrčila i prevrнула na stranu. Bila je mrtva. Međutim, ostala tri psa bila su slobodna. Maršal se u jednom skoku stvorio kraj lanaca i grčevito ih uhvatio. Psi su ga uspeli da povuku malo napred, ali se on u poslednjem trenutku čvrsto podupro čizmom o tle.

Dok Holidej je stajao uz maršala, držeći revolvere na gotovs.

— Hej, hoće li neko ove zveri već da zatvori — povika maršal iz sveg glasa.

Tek tada priđe nadzornik, dokopa lance i odvuče pse u štenaru.

Džek Holmen je još uvek ležao na zemlji. Lice mu je bilo obliveno krvlju, kao i desna ruka. Pokušavao je da ustane. U to se na tremu velike rančerske kuće stvorio dečak. Trčao je kao lud preko dvorišta i kleknuo kraj rančera.

— Ne! — vrištao je iz sveg glasa. — Ne, on ne sme da umre!

Dok Holidej im se pridružio. Takođe je klekao kraj rančera i pregledao mu rane.

— Ovo na licu, to će zarasti. Međutim, desna ruka me brine. Mislim da će ostati ukočena...

*
* *

Suđenje protiv Džeksona Holmena trajalo je u velikoj većnici Čejene puna tri dana. Roditelji malog Džimija Barkera su stigli u grad i sedeli u prvom redu. Prvog dana suđenja ispitivan je slučaj ubistva šerifa Genana. Teška optužba, koja je teretila Džeka Holmena, bila je posle svedočenja malog Džima potpuno bespredmetna. Holmen je oslobođen optužbe.

Sledećeg dana suđenja sudija je posvetio otmici. U to se javio štal-ski momak Džoe Barker.

— Kako ono bi vaša milosti? Zar ne važi zakon da ako nema tužioca, nema ni suđenja.

U dvorani je nastalo komešanje. Gotovo svi Džeksonovi kauboji bili su prisutni.

— Kako to mislite, mister Barker — pitao je sedi sudija začuđeno. — Pa vi ste ovde tužilac?

— Ne, povlačim svoju optužbu.

Pošto su se prisutni malo povratili od iznenađenja, sudija ih obavesti da je grad taj koji podnosi tužbu protiv otmičara. Naveo je Vajata Erpa kao svedoka. I on, veliki maršal bio je istog mišljenja kao i siromašni konjušar. Nije hteo da bude tužilac.

Suđenje je odloženo za sledeći dan.

U podne sledećeg dana bogati stočar Džekson Holmen oslobođen je svake optužbe.

U većnici je vladala grobna tišina.

Na to se mali Džimi Barker oslobodi zagrljaja svoje uplakane majke i pritrča pogrbljenom rančeru. Uхватиo ga je za ruku.

U velikoj većnici Čejene teško se moglo naći suvo oko.

Nadzornik Bing pogleda oko sebe.

— Hej, jesam li ja to poludeo ili doista svi moji ljudi sede ovde u sali? Koliko to treba da vam odbijem od plate? Brzo, kada se gazda okrene, neću nikog ovde da vidim!

Momci napustiše dvoranu, podvrisakajući zadovoljno. U sledećem trenutku video se samo ogroman oblak prašine. Gonili su konje galopom prema ranču.

Holmen se lagano okrenuo. Položio je svoju zdravu levu ruku na dečakove rame. Mališan ga je vukao prema svojim roditeljima. Sada je tek Holmen prvi put morao da pogleda u oči ljudima kojima je naneo toliko bola. Svi u sali su primetili da je moćni i bogati King Holmen postao star i umoran.

— Ja to nisam zaslužio, gospođo Barker. Nisam zaslužio tu dobotu — rekao je žustro. — Trebalo je pustiti da stvari teku svojim tokom.

Dobra žena je odmahivala glavom. Oči su joj bile napunjene suzama.

— Ne, mister Holmen. Pošto sam čula kakva vas je teška sudbina

снашла, sve sam shvatila. Naravno, nije trebalo da nam otmete dete, ali nas zato ne možete sprečiti da vam oprostimo.

Rančer je spontano uhvati za ruku.

— Hvala vam.

Pružio je ruku i ocu malo Džima.

Dečak je sve vreme posmatrao troje odraslih ljudi. Obrazi su mu bili zažareni.

Maršal iznenada primeti kako mu dečak daje znak. Prišao mu je i sagnuo se.

— Maršale, svi ovi ljudi te slušaju. Zar ne možeš da pomogneš meni, kao što si pomogao i mister Holmenu?

Čovek iz Misurija ga je iznenađeno pogledao.

— Kako to misliš, Džime?

— Rado bih ostao ovde, kod mister Holmena. On je tako dobar prema meni i ima tako divan ranč. Moj otac je odličan konjušar, a i moja majka je mlada i zdrava, mogla bi da radi na ranču.

Maršal se odlučno uspravi.

— Mister Holmen. Čini mi se da vaš mali novi prijatelj nije došao na rđavu pomisao.

Holmen nije mogao još da se pribere kada je mali Feri seo kraj nje ga u velika rančerska kola. Na kola su se popeli i mališanovi roditelji sa srećnim izrazom lica. Prihvatili su maršalov predlog, to jest predlog svog rođenog sina. Pristali su da ostanu na Holmenovom ranču. Šta su imali da izgube u Tekساسu? Ovde je daleko lepše i bolje.

Holmen je iznenada sišao s kola i obratio se maršalu, koji je kraj Dok Holideja stajao na tremu ispred gradske većnice.

— Trebalo bi da obavim još jednu sitnicu, maršale. Zato su mi potrebna dva svedoka...

Ponovo su se svi vratili u veliku sudnicu.

Džekson Holmen je upisao malog Džima Barkera u zemljišne knjige pokrajine Larami kao jedinog legitimnog naslednika svog velikog ranča...

KRAJ

Pišite nam!

Odgovore

na vaša

pisma

naći ćete

u

PANORAMI

VELIKA NAGRADNA IGRA
SA „CRTANIM ROMANIMA” U
SJEDINJENE DRŽAVE!

ČITAJTE SLEDEĆI ROMAN

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE - 2 DINARA!

Izdaje i štampa NIP „FORUM“, Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Odgovorni urednik:
SVETOZAR TOMIĆ. Kreacija i izbor: D. MILO LJEVIĆ. Pretplata: na 3 meseca
18 dinara, na 6 meseci 36 dinara, na jednu godinu 72 dinara. Za inostranstvo cene
su dvostruke. Uplatu vršiti na tekući račun 657 sa naznakom za „Vajal Erpa“.

15. JANUAR 1971